

**POLICEJNÍ AKADEMIE ČESKÉ REPUBLIKY
V PRAZE**

Fakulta bezpečnostního managementu

Katedra správního práva a správní vědy

Vybrané aspekty řízení o přestupku s akcentem na činnost Policie ČR

Diplomová práce

**Selected aspects of misdemeanor proceedings with emphasis
on the activities of the Police of the Czech Republic**

Master thesis

VEDOUCÍ PRÁCE

**doc. JUDr. PhDr. Zdeněk Fiala,
Ph.D.**

AUTOR PRÁCE

Bc. Michaela Čermáková

PRAHA

2024

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že předložená práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracovala samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem čerpala, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

V Praze dne 14. března 2024

Bc. Michaela Čermáková

Poděkování

Touto cestou bych ráda poděkovala vedoucímu mé diplomové práce, panu doc. JUDr. PhDr. Zdeňku Fialovi, Ph.D. za odborné vedení a za pomoc při zpracování této práce.

ANOTACE

Tato diplomová práce je zaměřena na právní úpravu řízení o přestupcích se zaměřením na činnost Policie České republiky. Přestupkové řízení je zvláštním druhem správního řízení a orgány Policie České republiky v něm mají nezastupitelnou roli. Práce se věnuje formám správního řízení o přestupku a Policii České republiky se zaměřením na její strukturu, rozdílem mezi policií a obecní policií a možnostmi jejich spolupráce. Další část se zabývá činností policie ve vztahu k přestupkům. Poslední část této práce je věnována jednotlivým kazuistikám převážně zaměřeným na činnost obecní policie ve spolupráci s Policií České republiky.

KLÍČOVÁ SLOVA

správní trestání * přestupek * policie * obecní policie * přestupkový zákon * správní orgán *

ANNOTATION

This thesis is focused on the legal regulation of misdemeanor proceedings with a focus on the activities of the Police of the Czech Republic. Misdemeanor proceedings are a specific type of administrative procedure, and the bodies of the Police of the Czech Republic play an indispensable role in it. The thesis deals with forms of administrative proceedings regarding misdemeanors and the Police of the Czech Republic, focusing on its structure, the difference between the police and municipal police, and the possibilities of their cooperation. Another part addresses the activities of the police in relation to misdemeanors. The final part of this thesis is dedicated to individual case studies, primarily focusing on the activities of municipal police in collaboration with the Police of the Czech Republic.

KEYWORDS

Administrative sanctioning * offense * police * municipal police * infringement law* administrative Office*

Obsah

Obsah	5
ÚVOD	6
1 Správní řízení o přestupku	8
1.1 <i>Standardní přestupkové řízení</i>	15
1.2 <i>Zkrácené řízení o přestupku</i>	20
1.3 <i>Zásady správního řízení</i>	23
2 Policie České republiky	29
2.1 <i>Struktura policie</i>	31
2.2 <i>Rozdíl mezi policií a obecní policií</i>	33
2.3 <i>Možnosti spolupráce obecní policie a Policie České republiky</i>	36
3 Činnost policie ve vztahu k přestupkům	38
3.1 <i>Projednání přestupků orgánem policie</i>	43
3.2 <i>Vymáhání nedoplatku</i>	44
3.3 <i>Přeshraniční vymáhání pokut</i>	45
4 Kazuistiky	48
4.1 <i>Jízda pod vlivem alkoholu se zbraní a bez řidičského oprávnění</i>	48
4.2 <i>Provozování v zahraničí vyřazeného vozidla</i>	51
4.3 <i>Zrušení povolení manipulativního provozu</i>	53
4.4 <i>Jízda na motocyklech bez řidičského oprávnění</i>	57
4.5 <i>Znehodnocení vzorku moči pro toxikologický rozbor</i>	59
ZÁVĚR	61
Seznam použité literatury	66
<i>Právní předpisy</i>	66
<i>Literatura</i>	67
<i>Články</i>	68
<i>Judikatura</i>	69

ÚVOD

Tématem této závěrečné práce je výkon správně-trestní represe s ohledem na činnost Policie České republiky. Správní trestání je roztržštěné do stovek právních předpisů a jedná se o časté téma závěrečných a kvalifikačních prací, současně však stále aktuální zejména vzhledem k měnící se aplikační praxi. Volba tématu byla ovlivněna služebním zařazením autorky a navázáním na dříve zpracovanou bakalářskou práci.

Cílem práce je popsání některých činností Policie České republiky ve vztahu k přestupkům a zhodnocení aktuální právní úpravy s případným stanovením návrhů de lege ferenda.

Práce je zpracována analyticky na základě provedené kauzální analýzy. Práce se opírá o platnou právní úpravu a bylo využito jednorázové faktografické více druhové literární rešerše.

Práce je s ohledem na svůj charakter a rozsah členěna na základní čtyři kapitoly. První kapitola se věnuje obecně správnímu trestání a popisuje základní druhy řízení o přestupku v podobě standardního řízení a zkrácených druhů řízení. Základem kapitoly je vymezení pojmu přestupku v jeho materiálně-formálním pojetí včetně pozitivně-negativního vymezení. Kapitola je doplněna o katalog zásad a principů aplikovaných v řízeních o přestupku.

Druhá kapitola je věnována orgánu Policie České republiky. Policie České republiky má ve vztahu k prevenci a následném odhalování protispolečenských činů včetně přestupků nezastupitelnou úlohu. Kapitola seznamuje recipienta s organizační strukturou Policie České republiky a s jednotlivými službami policie. Laická společnost často nerozlišuje mezi Policií České republiky, obecní policií a povědomí o rozdílech v uvedených veřejných sborech nejsou široké veřejnosti známé, kdy obsažená komparace včetně popisu možností spolupráce Policie České republiky s obecní policií a správními orgány tvoří substrát pro pochopení případových studií uvedených dále v práci.

Třetí kapitola je věnována činností policie v řízení o přestupku. Policie vystupuje v řízeních v pozici orgánu, který přestupky dokumentuje, prověřuje a předává k dalšímu došetření a rozhodnutí správnímu orgánu, stejně jako v pozici správního orgánu prvního stupně při projednávání přestupků v řízení příkazem na místě, případně v projednávání přestupků v dalších druzích řízení na vybraných úsecích veřejné správy.

Čtvrtá kapitola je věnována jednotlivým případovým studiím, kdy je jedná zejména o ukázky součinnosti mezi obecní policií a Policií České republiky za účelem posouzení spolupráce, posouzení činnosti Policie České republiky a obecní policie a vyhodnocení efektivnosti a jednotnosti nastavených procesů spojených s výkonem správně-trestní represe. Posledním z uvedených případů je úvaha nad znehodnocením vzorku pro toxikologický rozbor se stanovením právní kvalifikace skutku a posouzení dostatečnosti právní úpravy přestupkového práva ve vztahu k poškození toxikologického vzorku podezřelým.

Závěrem práce jsou shrnuty poznatky zjištěné v práci a stanoveny návrhy de lege ferenda.

1 Správní řízení o přestupku

Člověk je od přírody tvor společenský a lidská společnost pro svou existenci potřebuje pravidla. Samotná existence pravidel bez nástroje vymáhání jejich dodržování však postrádá smysl a jejich nedodržení je odnedávna spojeno s hrozbou sankce, o čemž nám svědčí i nejstarší prameny práva z Babylonie. Formální úprava lidského jednání obsažená v pramenech práva není jediným zdrojem takovýchto norem, ale vedle nich existují i normy společenské, nebo třeba náboženské regulující lidské chování. Porušení morálních pravidel je obecně spjato s nepochopením společnosti a vyjádřením jisté míry nevole s nebezpečím vyloučení osoby z okruhu osob na okraj jisté skupiny ve společnosti. Porušení pravidel obsažených ve stanovách spolku nebo porušení náboženských pravidel pak může sankcionovat rušitele vyloučením z uzavřené společnosti.

Celospolečenské nastavení pravidel vynutitelné veřejnou mocí pak stanovil normotvůrce, zejména zákonodárce, v obecně platných právních předpisech různé právní síly. Právní předpisy soukromoprávního charakteru obecně budou při odchýlení se od kogentních ustanovení způsobovat nicotnost jednání rušitele s možnou sankcí v soukromoprávní oblasti, jako je náhrada škody nebo smluvní pokuta. Porušení veřejnoprávních norem právní řád spojuje se sankcí podle předpisů trestního nebo správního práva, kdy jsou jasně stanoveny sankce hrozící za porušení povinností, nebo naopak jejich neplnění, rušiteli. Takovéto normy chránící celospolečenský zájem poskytují ochranu v rámci jednotlivých ustanovení zvláštní části trestního zákoníku a dále předpisy správního práva. Zvláštní skupinou jsou dále ústavní delikty, kterých se může dopustit pouze prezident republiky, a za které je postihem ztráta funkce a nemožnost ji opětovně nabýt.

Trestní zákoník obsahuje výlučnou materii skutkových podstat trestných činů, které musí pachatel naplnit, aby jeho jednání bylo možné posoudit jako trestný čin, kdy zákonodárce z pohledu legislativní taktiky zvolil negativní výčet, tedy vypočítává zakázané jednání, což se jeví logičtější a praktičtější, než vyjmenovat všechna dovolená jednání, kterých by bylo nepochybně více a kdy takovéto vyjmenování schválených způsobů konání by současně odporoval principu legální licence zakotveném v čl. 2 odst. 4) Ústavy, který svědčí však pouze občanům České republiky, a dále v čl. 2 odst. 3) Listiny základních práv a svobod, podle které právo svědčí všem lidským bytostem. Překročení rámce legální licence následně

postihují orgány výkonu veřejné moci vrchnostenským způsobem, kdy v souladu se zásadou enumerativnosti veřejnoprávních pretenzí stíhají příslušné orgány zjištěné skutky jako trestné činy v rámci výkonu trestní represe, nebo jako disciplinární delikty v rámci výkonu správně-trestní represe.

Rozdíl mezi trestním právem a správním právem trestním spočívá ve více aspektech, kdy z pohledu trestního práva hmotného i procesního je právní úprava kodifikována, zatímco správní právo trestní má kodifikovanou pouze procesní část a hmotná část je obsažena v přibližně 250 právních předpisech obsahujících přibližně 5000 skutkových podstat přestupků.¹ Trestní řízení umožňuje uložit širší spektrum sankcí oproti správnímu řízení o přestupku, kde jsou nejčastěji ukládány sankce majetkového charakteru. Majetkové sankce umožňuje ukládat trestní zákon, kdy v rámci peněžité sankce, kterou lze pachateli trestného činu, který je nepodnikající fyzickou osobou, uložit, je ve výši 36,5 milionu korun, zatímco v rámci výkonu správně-trestní represe umožňuje ustanovení § 36a odst. 6 písm. d) zákona č. 21/1992 Sb., o bankách, uložit nepodnikající fyzické osobě peněžitou sankci do výše 130 milionů korun a při využití asperační zásady² podle ustanovení § 41 odst. 2) zák. č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, v teoretické výši až 195 milionů korun.

Přestupky však nejsou jedinými disciplinárními delikty, kdy vedle přestupků fyzických, podnikajících fyzických osob a právnických osob existují disciplinární delikty, kterých se mohou dopustit pouze některé osoby. Osobami, které se mohou dopustit disciplinárního deliktu odchylného od přestupku, jsou například studenti vysokých škol, kdy tyto disciplinární delikty projednává zvláštní orgán – disciplinární komise. Zvláštní skupinou disciplinárních deliktů jsou delikty a jednání vykazující znaky přestupku, kterých se dopustily osoby ve služebním poměru příslušníka bezpečnostního sboru nebo příslušníka ozbrojených sil České republiky, tedy Policie České republiky, Celní správy České republiky, Vězeňské a justiční stráže, Bezpečnostní a informační služby, Úřadu pro zahraniční styky a informace, Armády České republiky a Hradní stráže. Obdobně jsou zvláštní skupinou disciplinárních deliktů delikty a jednání vykazující znaky přestupku, kterých se dopustily osoby ve výkonu trestu odnětí svobody, ve výkonu vazby

1 JEMELKA, Luboš, VETEŠNÍK, Pavel. *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Zákon o některých přestupcích*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, str. 49.

2 MATES, Pavel, ONDRÁČKOVÁ, Věra. *Kodex správního práva trestního*. *Trestněprávní revue*, 2016, č. 11-12, s. 253-258.

nebo ve výkonu zabezpečovací detence. Dalšími osobami odpovědnými za disciplinární delikt v souvislosti se svou funkcí jsou státní zástupci, advokáti, notáři, exekutoři nebo soudci.

Disciplinárních deliktů se stejně tak mohou dopustit žáci základních nebo středních škol nebo studenti vyšších odborných škol. Sankce za takovéto delikty pak na rozdíl od přestupků nejsou majetkového charakteru. Postihem žáka, který se dopustil disciplinárního deliktu, je pak udělení opatření v podobě napomenutí třídního učitele, důtky třídního učitele nebo ředitele školy, snížení stupně z chování, podmíněčné vyloučení nebo vyloučení ze vzdělávacího procesu na dané škole. Obdobné sankce hrozí i studentům. Další zvláštní skupinu disciplinárních deliktů tvoří pořádkové delikty, jejich funkce je ale odchylná od dříve popsaných skupin a které mají zajistit klidný, ničím nerušený průběh nějakého řízení a sankce za pořádkový delikt je možné, na rozdíl od přestupku ukládat i opakovaně za účelem dosažení sledovaného cíle, tedy například zanechání určitého jednání nebo naopak splnění určité povinnosti, například dostavit se k nařízenému ústnímu jednání. Sankce uložená za pořádkový delikt může být po sjednání nápravy snížena nebo prominuta podle ustanovení § 62 zák. č. 500/2004 Sb., správní řád.

Trestným činem rozumíme společensky škodlivý protiprávní čin označený za něj v trestním zákoníku, kdy u většiny trestných činů vyžaduje zákon podle ustanovení § 3 odst. 3) trestního zákona úmyslného zavinění. Spáchání trestného činu je nezbytným předpokladem pro postih osoby před soudem. Naplnění znaků pospaných v zákoně je formálním kritériem pro naplnění znaků skutkové podstaty trestného činu, kdy kumulativně je nezbytné splnit i materiální korektiv, tedy spáchaným skutkem dosáhnout určité míry společenské škodlivosti. Mezi jednáním pachatele a škodlivým následkem musí existovat příčinná souvislost, tzv. kauzální nexus, aby jednání mohlo být posouzeno jako trestný čin.³

Přestupek je pozitivně zákonodárcem vymezen ve svém materiálně-formálním pojetí obdobně jako trestný čin v ustanovení § 5 Zákona o přestupcích, kdy je definován jako společensky škodlivý čin, který je za přestupek označen zákonem, a dále obsahuje negativní definici, kdy se současně nesmí jednat o trestný čin. Jedním jednáním na stejném skutkovém základě je tedy

3 ŠÁMAL, Pavel. § 3 [Trestný čin]. In: ŠÁMAL, Pavel, PÚRY, František, RIZMAN, Stanislav. *Trestní zákon*. 6. vydání. Praha: C. H. Beck, 2004, s. 12, marg. č. 1.

vyloučeno současně se dopustit přestupku i trestného činu, kdy naplnilo již jednání znaky trestného činu, pak se nemůže jednat o přestupek. Předchozí právní úprava obsahovala ještě požadavek zavinění v definici přestupku, což bylo spojeno s dělbou dnešních přestupků před rokem 2016 na přestupky a jiné správní delikty, kdy přestupků se mohla dopustit pouze nepodnikající fyzická osoba.⁴

Přestupek stejně jako trestný čin musí mít definovanou svou skutkovou podstatu v zákoně, kdy obce v rámci své normotvorby mohou ukládat v rámci samostatné nebo přenesené působnosti osobám povinnosti, ale současně nemohou kreovat nové skutkové podstaty přestupků nebo trestných činů. Skutková podstata přestupku musí být stejně jako u trestného činu vždy obsažena v zákoně.⁵

Výkon trestní i správně-trestní represe plní orgány výkonu veřejné moci vrchnostenským způsobem z pozice moci, kdy zatímco úspěšné trestní řízení končí vyslovením odsuzujícího rozsudku na konci kontradiktorního soudního řízení, tak při výkonu veřejné správy se jedná o jednostranný postup orgánu výkonu veřejné moci vykonávaný inkvizičně, tedy správní orgán je současně v postavení žalobce i soudce. Obě dvě řízení v podobě rozhodování o vině a trestu s možností přezkumu rozhodnutí řádnými a dokonce i mimořádnými opravnými prostředky se odlišují již v samé příčině jejich existence. Tedy za jeden ze základních rozdílů mezi jednotlivými druhy trestáním je rozdíl v účelu a funkci předpisů, kdy účelem předpisů trestního práva je ochrana celospolečenských hodnot, zatímco správní právo poskytuje spíše techničtější řešení a má vytvářet jisté předpolí, kdy řešením méně významných zájmů má vytvářet nepříznivé prostředí pro případný rozvoj kriminality.⁶

Normotvorba není výsadou pouze zákonodárného sboru, ale současně i dalších orgánů, kterými jsou ministerstva, vláda jako celek, obce, vyšší územně-samosprávné celky, ústřední orgány státní správy apod., což je jeden z rozdílů mezi správním a trestním právem, kdy v oblasti trestního práva je normotvůrcem pouze zákonodárná moc ve státě a plnění těchto zákonem stanovených povinností kontrolují soudy, které nemají působnost přijímat obecně závazné právní předpisy. Naopak v oblasti správního práva nad rámec

4 VETEŠNÍK, Pavel. § 5 [Přestupek]. In: JEMELKA, Luboš, VETEŠNÍK, Pavel. *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Zákon o některých přestupcích*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, s. 47, marg. č. 10.

5 Nález Ústavního soudu ze dne 23. 8. 1994, sp. zn. Pl. ÚS 47/93.

6 LUKÁŠOVÁ, Marcela. *Trestání jako výsada trestního práva?*. *Trestněprávní revue*, 2019, č. 5, s. 97-101.

zákonodárského sboru mohou normotvorbu na základě zákonů v podobě vyhlášek a nařízení přijímat i orgány výkonné moci ve státě, které ale současně jsou i příslušné k vymáhání jejich dodržování v pozici správních orgánů projednávajících přestupky. Samotná dělba deliktů na trestné činy a přestupky zákonodárcem podle Práškové podléhá hodnocení z pohledu kriminálně politického, kdy se bere v úvahu hledisko „*generální prevence, četnost výskytu deliktů v dané historické době, intenzitu rizika deliktního jednání a z toho plynoucího stupně ohrožení spořádaného lidského soužití (,právního míru‘), proměnami v axiologickém nazírání veřejnosti na význam individuálních a společenských hodnot a právních statků poškozovaných deliktním chováním pachatelů apod. Kategorizace deliktů na trestné činy a správní delikty bývá v zákonodárství ovlivněna také pragmatickými a praktickými zřeteli, přihlíží např. ke kapacitám justičních a správních orgánů, k jejich kvalifikovanosti (odbornosti) pro řešení daného typu delikvence, k (finanční i časové) nákladnosti řízení apod.*“⁷ Příkladem promítání popsaných vlivů je zvyšování hranice škody, která byla zdvojnásobena a která má vliv nejen na posouzení skutku jako trestného činu nebo přestupku, ale současně na posouzení míry škodlivosti s naplněním případné kvalifikované skutkové podstaty trestného činu. Dřívější hranice škody oddělující přestupek od trestného činu byla zvyšována z tisícikoruny přes pětinasobek na současný desetinásobek, výše škody pro neoprávněné užívání cizí věci byla zvýšena na dvojnásobek apod.

Přestupek ve svém materiálně-formálním pojetí obsahuje nezbytnou složku naplnění skutkové podstaty uvedené v zákoně, stejně tak i míru společenské škodlivosti.⁸ Společenská škodlivost je obtížně měřitelným kritériem, kdy příkladem může být způsobení škody v podobě krádeže, kdy hypoteticky osoba, která odcizí nebo bez zaplacení na prodejní ploše zkonsumuje rohlík v samoobsluze, způsobí vlastníkově obchodu škodu vy výši několika korun. Popsané jednání by vykazovalo znaky skutkové podstaty přestupku proti majetku krádeží, případně zničením cizí věci v hodnotě nepřekračující více než nepatrnou, a tedy naplňovalo formální znaky přestupku.

Materiální korektiv počítá se společenskou škodlivostí, kdy vznik škody natolik bagatelní nutně nemusí dosahovat vyšší než nicotné míry společenské

⁷ PRÁŠKOVÁ, Hana. *Základy odpovědnosti za správní delikty. 1. vydání.* Praha: C. H. Beck, 2013, s. 172–173.

⁸ Rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 17. 9. 2021, č. j. 52 A 6/2021-42.

škodlivosti a nejednalo by se tedy o přestupek. Současně by nestíhání takovýchto jednání ale dávalo návod osobám, jak získat bezplatně jídlo. Dalším kritériem je náhrada způsobení újmy, kdy jinak by bylo možné nahlížet na pachatele, který uhradil způsobenou újmu a který naopak nikoliv. Zejména u ohrožovacích přestupků pak splývá materiální znak s formálním, kdy postačuje jednáním zvýšit nebezpečí pro zájem chráněný zákonem bez nutnosti vyvolat poruchu a v případě ohrožovacích přestupků bývá dovozeno naplnění materiálního znaku přestupku již naplněním skutkové podstaty přestupku defilované zákonodárcem v zákoně.⁹ Dalším kritériem jsou okolnosti, které dovedly pachatele ke spáchání skutku, tedy například hlad a nedostatek finančních prostředků. Uvedený příklad tedy s ohledem na zájem individuální i generální prevence lze vyřešit buď závěrem, že jednání není přestupkem, neboť není společensky škodlivé, nebo naopak je přestupkem a lze jej tedy postihnout uložením sankce, případně vyřešením neformálním způsobem v podobě domluvy. Dalším kritériem je výjezd hlídky na místo události a řešení oznámené události, kdy z pohledu ekonomiky řízení dořešení události domluvou by znamenalo neúčelné vynaložení prostředků, stejně jako případné uložení peněžité sankce osobě bez příjmů a bez domova. Nezbytné se však zmínit, že veřejná práva a její výkon je službou veřejnosti a nikoliv podnikatelskou činností, kdy účelem výkonu veřejné správy nikdy nemůže být ziskovost.

Jaká škoda je tedy dostatečná k posouzení skutku jako přestupku? Na rozdíl od trestného činu tuto okolnost zákonodárci nestanovili a nezbyvá než se s popsáním skutkem vypořádat na základě správní úvahy při zohlednění všech kritérií včetně zohlednění závažnosti jednání, formě spáchání, majetkových a osobních poměrů pachatele, míry společenské škodlivosti, bližších okolností případu a všech polehčujících a přitěžujících okolností.

Odpovědnost za přestupek vzniká u různých subjektů odlišně, kdy u podnikající fyzické osoby okamžikem oznámením provozování živnosti nebo obdobným okamžikem vzniku samostatné výdělečné činnosti, například v oblasti komorového podnikání, u právnické osoby okamžikem zápisu do příslušného rejstříku. Nepodnikající fyzická osoba je odpovědná z pohledu správního práva dovršením patnáctého roku života, tedy jedná-li se o osobu mladistvou. Mladiství odpovídá za přestupek, nestanovuje-li zákon odpovědnost později a sankce

⁹ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 2. 2016, č. j. 1 As 237/2015-31.

Lze nezletilému ukládat stejně, jako zletilému, nedojde-li k ohrožení přípravy na budoucí povolání a zaměstnání uložením a vykonáním sankce.

Majetková sankce je modifikována, kdy příkazem na místě lze uložit nezletilému nejvýše pokutu ve výši 2.500,- Kč, není-li podnikající fyzickou osobou, a v nezkráceném správním řízení sankci ve formě pokuty nepřevyšující jednu polovinu nejvyšší přípustné zákonné výměry u daného přestupku, nejvýše však 5.000,- Kč, nejedná-li se o podnikající fyzickou osobu. Sankce jsou u nezletilých osob korigovány s ohledem na skutečnost, že se zpravidla stále jedná o nezaopatřené dítě neschopné se o sebe starat a dále sankce musí postihovat pouze pachatele a není přípustné zatěžovat sankcí další osoby, zejména rodinu pachatele.¹⁰

Věk je jednou z podmínek vzniku odpovědnosti, kdy dalšími okolnostmi je jednání v nutné obraně, krajní nouzi, souhlas poškozeného, oprávněné použití služební zbraně nebo přípustné riziko, přičemž jednání v popsanych intencích není přestupkem, kdy odpovědnost za přestupek nezaniká, neboť nikdy nevznikla. Příčetnost je dalším kritériem ovlivňujícím odpovědnost za přestupek, kdy zánik rozhodovací nebo rozpoznávací složky způsobuje u obviněného nepřičetnost a zbavuje osobu odpovědnosti za přestupek. Zachování obou složek, ačkoliv jedna z nich nebo obě budou značně oslabeny, má vliv na posouzení věci jakožto polehčující okolnost. Významnou okolností zániku odpovědnosti je plynutí času.

Uplynutím zákonem stanovené doby ztrácí stát prostřednictvím správního orgánu právo skutek projednat a uložit za něj sankci, tedy marné uplynutí času má prekluzivní charakter, kdy obecnou prekluzivní dobou jsou 3 roky a u některých přestupků 5 let. Delší prekluzivní doba plyne u závažnějších přestupků, u kterých lze uložit pokutu převyšující částku 100.000,- Kč. Některé doby jsou z plynutí času vyloučeny, kdy se jedná například o dobu, po kterou se pro skutek vedlo trestní řízení. Toto trestní řízení však muselo být neúspěšné, neboť v opačném případě by zakládalo překážku *res iudicata*.

Fyzická nepodnikající osoba musí jednat zaviněně, aby jednání bylo postižitelné jako přestupek. Zákon stanoví, že u přestupků postačuje nedbalostní zavinění, nestanoví-li opak. Úmysl je vyžadován například u některých přestupků proti pořádku ve státní správě vyskytující se na více úsecích státní správy, na úseku všeobecné vnitřní správy, křivého vysvětlení, proti občanskému soužití, na úseku

¹⁰ Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 9. 2. 2022, sp. zn. 8 To 5/2022.

zdravotnictví a u majetkových přestupků uvedených §§ 2-11) zák. č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích.

Úmyslné zavinění (dolózní) je rozděleno na úmysl přímý (dolus directus), kdy pachatel chtěl svým jednáním porušit nebo ohrozit zájem chráněný zákonem a na úmysl nepřímý (dolus indirectus), kdy pachatel věděl, že svým jednáním může porušit nebo ohrozit zájem chráněný zákonem, a pro případ, že jej poruší nebo ohrozí, byl s tím srozuměn. Nedbalostní zavinění (culpózní) se dělí na nedbalost vědomou (culpa luxuria), kdy pachatel věděl, že svým jednáním může porušit nebo ohrozit zájem chráněný zákonem, ale bez přiměřených důvodů spoléhal na to, že tento zájem neporuší nebo neohrozí a na nedbalost nevědomou (culpa negligentia), kdy pachatel nevěděl, že svým jednáním může porušit nebo ohrozit zájem chráněný zákonem, ač to vzhledem k okolnostem a svým osobním poměrům vědět měl a mohl.

Právnícká osoba odpovídá objektivně, tedy zavinění se u právnícké nebo podnikající fyzické osoby nezkoumá, stejně jako se nezkoumá v případě objektivní odpovědnosti provozovatele silničního motorového vozidla u přestupků podle ustanovení § 125f zák. č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změně kterých zákonů.

Právnícká a podnikající fyzická osoba se mohou zbavit odpovědnosti za přestupek na základě liberačních důvodů, kdy se jedná o restriktivní ustanovení požadující vynaložení veškerého očekávatelného úsilí k zabránění spáchání přestupku a ve výkonu náležitě kontroly a dohledu nad pracovníky a obecně osobami, jejichž jednání je přímo přičitatelné jednání právnícké osoby. Liberační důvody provozovatele silničního motorového vozidla u přestupků provozovatele silničního motorového vozidla jsou přitom formulovány podstatně odlišně taxativním výčtem okolností a nelze tyto liberační důvody zaměňovat.¹¹

1.1 Standardní přestupkové řízení

Správní řízení, jehož předmětem je skutek vykazující znaky skutkové podstaty přestupku, je zahájeno z úřední povinnosti, kdy jej lze zahájit i na základě

¹¹ VETEŠNÍK, Pavel. § 21 [Zproštění odpovědnosti právnícké osoby za přestupek]. In: JEMELKA, Luboš, VETEŠNÍK, Pavel. *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Zákon o některých přestupcích*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, s. 161, marg. č. 7.

podání. Správní orgán v řízení projevuje iniciativu a neočekává doručení podnětu, návrhu nebo žádosti od osob,¹² kdy souhlasem osoby, proti které je správní řízení vedeno, nevyžaduje a zpravidla bude vedeno takovéto řízení proti vůli osoby. Oprávnění správního orgánu zahájit řízení o přestupku, nebrání-li tomu zákonné důvody, nelze interpretovat jako možnost tak činit na základě libovůle, ale jako povinnost správního orgánu řízení zahájit.¹³ Předpokladem pro zahájení správního řízení je neexistence důvodů pro odložení věci nebo neexistence překážek souběžného řízení nebo věci již pravomocně rozhodnuté, kdy takovouto překážkou není usnesení policejního orgánu o odložení věci podle Zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich.¹⁴ Lhůta pro zahájení přestupku je stanovena Správním řádem na dobu bez zbytečného odkladu, nejpozději však ve lhůtě třiceti dnů, přičemž její nedodržení není sankcionováno¹⁵ a správní orgán je limitován fakticky jednoletou, respektive tříletou lhůtou, ve které je povinen řízení zahájit a kdy se jedná o lhůtu prekluzivní, přičemž její nedodržení by znamenalo ztrátu možnosti přestupek projednat, přičemž mezní hodnota pro posouzení lhůty je nejvyšší možná výměra sankce pokuty ve výši jedno sto tisíc korun. Provedením úkonu počíná běžet lhůta nová, kdy o přestupku je nezbytné rozhodnout ve lhůtě tří let, respektive pěti let. Ochranu proti nečinnosti správního orgánu lze nalézt zejména v opatřeních proti nečinnosti s možnou atrakcí nadřízeným správním orgánem.¹⁶

Zahájení správního řízení předcházejí postupy popsané níže a prvním úkonem nezkráceného řízení o přestupku ze strany správního orgánu je posouzení, zda-li zjištěné skutečnosti odůvodňují zahájení řízení o přestupku a zda-li je možné vést řízení vůči konkrétní osobě, dále že neexistují důvody pro odložení věci, podezřelý z přestupku nepožívá imunit a výsad podle národního nebo mezinárodního práva, je trestněprávně odpovědný a v době spáchání skutku byl příčetným a starším patnácti let věku, odpovědnost za přestupek nezanikla nebo osoba v případě ekonomického subjektu nezanikla.

¹² Usnesení Ústavního soudu ze dne 26. 6. 2001, sp. zn. II. ÚS 345/01.

¹³ Usnesení Ústavního soudu ze dne 8. 10. 2002, sp. zn. II. ÚS 586/02.

¹⁴ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. března 2013, sp. zn. 1 As 162/2012-44.

¹⁵ PRÁŠKOVÁ, Helena. Nové přestupkové právo. Praha: Leges, 2017, str. 335.

¹⁶ JEMELKA, Luboš, PONDĚLÍČKOVÁ, Klára, BOHADLO, David. § 80 [Opatření proti nečinnosti]. In: JEMELKA, Luboš, PONDĚLÍČKOVÁ, Klára, BOHADLO, David. *Správní řád*. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2023, s. 606.)

Dalšími důvody pro nezahájení řízení a odložení věci je rozhodnutí o obsahově shodném skutku v trestním nebo disciplinárním řízení nebo přestupek byl spáchán v jednočinném či více činném souběhu s jiným přestupkem nebo trestným činem, o kterém již bylo pravomocně rozhodnuto a postih lze považovat za dostatečný.

Správní řízení o přestupku lze zahájit ústním vyhlášením s případným vydáním písemného potvrzení o zahájení řízení na základě žádosti osoby, případně oznámením doručovaným písemně účastníkům řízení. Obligatočně bude vždy účastníkem řízení osoba obviněná z přestupku, kdy obviněným se osoba stává okamžikem zahájení řízení, tedy vyhlášením nebo doručením a v případě společného řízení oznámením posledního z podezřelých. Oznámení obsahuje kromě identifikace osoby podezřelého údaje identifikující skutek, zejména tedy místo a čas spáchání, skutkový základ, na kterém je přestupek spatřován, a dále právní kvalifikaci. Zahájené řízení nelze rozšířit o projednávání dalšího skutku a je nutné zahájit nové řízení o přestupku. Správní orgán není vázán právní kvalifikací uvedenou oznamovatelem nebo orgánem oznamujícím podezření, že byl spáchán přestupek, kdy právní kvalifikaci skutku uvedenou v oznámení o zahájení řízení o přestupku může v průběhu řízení změnit a o změně je povinen účastníka řízení, tedy obviněného, vyrozumět.

Zvláštní skupinou jsou přestupky tzv. návrhové přestupky, které je možné podle platné právní úpravy projednávat pouze na návrh osoby přímo postižené spácháním přestupku, kdy aktuálně řízení o těchto přestupcích zahajuje správní orgán z úřední povinnosti a vyrozumívá osobu přímo postiženou spácháním přestupku o nutnosti udělit souhlas s vedením řízení, kdy dopustil-li se obviněný takového přestupku vůči více osobám, tak postačuje udělení souhlasu pouze jednou z osob přímo postižených spácháním přestupku. Osoba postižená spácháním přestupku může svůj souhlas do vydání pravomocného rozhodnutí kdykoliv vzít zpět, kdy zpětvzetí souhlasu způsobuje zastavení vedeného řízení a souhlas nelze opětovně udělit. Neudělení souhlasu ve stanovené lhůtě způsobuje zastavení správního řízení rozhodnutím správního orgánu. Většinou se jedná o přestupky spáchané mezi osobami navzájem blízkými, kdy podmínka souhlasu odpadá v případech, že osobou přímo postiženou spácháním přestupku je dítě, případně spáchání jednání vykazujícího znaky skutkové podstaty přestupku bylo důvodem k vykázání osoby ze společného obydlí.

Osoba blízká je definována v ustanovení § 22 odst. 1) zák. č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, a jedná se o příbuzného v řadě přímé, sourozence a manžela nebo partnera podle jiného zákona upravujícího registrované partnerství, případně jiné osoby v poměru rodinném nebo obdobném se pokládají za osoby sobě navzájem blízké, pokud by újmu, kterou utrpěla jedna z nich, druhá důvodně pociťovala jako újmu vlastní. Má se za to, že osobami blízkými jsou i osoby sešvagřené nebo osoby, které spolu trvale žijí. Tato definice je univerzálně platná pro soukromé právo, stejně jako pro právo veřejné.¹⁷

Správní orgán je oprávněn nařídit neveřejné ústní jednání, kdy je povinen tak učinit na návrh obviněného, je-li to nezbytné pro uplatnění jeho práv, návrh poškozeného, uplatňuje-li poškozený náhradu škody, případně vydání neoprávněného obohacení, v rámci adhezního řízení a nařízení ústního jednání je nezbytné pro posouzení nároku, a vždy, je-li vedeno řízení proti mladistvému.

Správní orgán provádí dokazování v nezbytném rozsahu, kdy v průběhu nařízeného ústního jednání vyslechne účastníky řízení a svědky, případně znalce, kdy účastníci řízení jsou oprávněni pokládat svědkům a znalcům otázky. Obviněný se zejména vyjádří v průběhu jednání ke všem okolnostem případu, tvrzeným skutečnostem, právní kvalifikaci a navrhuje důkazy k prokázání tvrzených skutečností. Správní orgán po shromáždění všech nezbytných důkazů vyzve obviněného k seznámení se spisem a následně po provedeném hodnocení důkazů vydá rozhodnutí, kterým uzná obviněného vinným z přestupku s případným uložením sankce a vyměřením nákladů správního řízení, nebo řízení zastaví z taxativně stanovených důvodů, kdy se bylo v řízení zjištěno, že skutek se nestal nebo není přestupkem, nespáchal jej obviněný nebo jeho spáchání nebylo obviněnému prokázáno, obviněný požívá výsad a imunit podle národního nebo mezinárodního práva, obviněný v době spáchání skutku nebyl pro nedostatek věku nebo přičetnosti trestně-právní odpovědný, odpovědnost za přestupek zanikla, o přestupku bylo pravomocně rozhodnuto správním orgánem nebo orgánem činným v trestním řízení nebo v disciplinárním řízení, je-li uložená sankce dostačující, osoba přímo postižená spácháním přestupku vzala svůj souhlas zpět nebo jej ve stanovené lhůtě neudělila nebo obviněný z přestupku zemřel nebo zanikl bez nástupnictví, případně z důvodu aplikace odklonů v trestním řízení nebo

¹⁷ HURDÍK, Jan, DOBROVOLNÁ, Eva. § 22 [Osoba blízká]. In: LAVICKÝ, Petr a kol. *Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1–654)*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2022, s. 119, marg. č. 5.

ukončení trestního řízení pro skutek spáchaný na totožném skutkovém základu, kdy bylo v průběhu trestního řízení zjištěno, že je skutek nestal, nespáchal jej obviněný nebo se jej nepodařilo obviněnému prokázat.

Odklony v řízení o přestupku nejsou časté a Zákon o odpovědnost za přestupky a řízení o nich upravuje narovnání, které podobně jako v trestním řízení vyžaduje souhlas správního orgánu s jeho uzavřením. Narovnáním uzavřeném mezi obviněným a poškozeným řízení o přestupku končí. Kromě dohody obviněného s poškozeným je obviněný povinen složit na účet veřejnoprávní korporace finanční obnos na veřejně prospěšné účely.¹⁸

Opravným prostředkem proti rozhodnutí správního orgánu je odvolání, které podává účastník řízení proti výroku u správního orgánu, který rozhodnutí vydal a o opravném prostředku rozhoduje nadřízený správní orgán, kdy podané odvolání na suspenzivní a devolutivní účinek. Odvolací lhůta je patnáctidenní. Rozhodovalo-li z pozice správního orgánu prvního stupně ministerstvo nebo jiný ústřední správní orgán, je opravným prostředkem rozklad, u kterého zůstává zachován suspenzivní účinek, ale nikoliv devolutivní. Přezkum rozhodnutí po podaném rozkladu provádí nejméně pětičlenná rozkladová komise tvořená odborníky, kteří nejsou zaměstnanci ministerstva nebo jiného ústředního orgánu.

Správní orgán po posouzení přípustnosti doručeného odvolání účastníkovi řízení v plném rozsahu vyhoví, nebo odvolání spolu se spisem a stanoviskem k odvolacím důvodům uváděným v odůvodnění odvolání předá odvolacímu správnímu orgánu. Patnáctidenní odvolací lhůtou je lhůtou procesní a je splněna předáním odvolání do poštovní přepravy v poslední den běhu lhůty a připadá-li tento den na den pracovního klidu, tak je lhůta zachována při podání první následující pracovní den. Odvolání je přípustné pouze proti výroku rozhodnutí a obviněný je oprávněn jej podat v plném rozsahu, poškozený v rozsahu rozhodnutí o náhradě škody nebo neoprávněného obohacení. Kopie odvolání se doručuje všem účastníkům řízení, kteří se mohou k odvolacím důvodům uvedeným v odvolání vyjádřit.

Odvolací správní orgán na základě plné apelace přezkoumá napadené důvody v nezbytném rozsahu zejména s ohledem na uplatněné odvolací důvody a posoudí průběh řízení s vydaným rozhodnutím a s platnými právními předpisy,

¹⁸ JEMELKA, Luboš. § 87 [Narovnání]. In: JEMELKA, Luboš, VETEŠNÍK, Pavel. *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Zákon o některých přestupcích*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, s. 714, marg. č. 2.

kdy napadené rozhodnutí potvrdí, částečně zruší, zruší v celém rozsahu nebo věc vrátí k novému projednání prvostupňovému správnímu orgánu s uvedením stanoviska, které je právně závazné pro další řízení před správním orgánem prvního stupně. Proti novému rozhodnutí správního orgánu prvního stupně je opětovně přípustný řádný opravný prostředek s následnou odvolací procedurou.

Rozhodnutí odvolacího správního orgánu je pravomocné okamžikem doručení a není vůči němu přípustný žádný řádný opravný prostředek. Správní orgán spolu s výrokem o vině a o uložení sankce stanoví obviněnému povinnost nahradit paušální částku nákladů řízení, kdy tato částka je stanovena na jeden tisíc korun a může být navýšena s ohledem na znalecké dokazování.¹⁹

Rozhodnutí, proti kterému již není přípustný řádný opravný prostředek z důvodu uplynutí lhůty nebo z důvodu vzdání se práva na odvolání je způsobilým exekučním titulem. Nejvyšší možná výměra správního trestu je korigována v řízeních vedených proti nezletilým, kdy lze uložit správní trest pokuty ve výši nepřesahující pět tisíc korun a trest zákazu činnosti v délce nepřevyšující jeden rok, kdy uložení trestu zákazu činnosti nesmí být ohrožena příprava nezletilého na budoucí povolání. Zletilému obviněnému lze uložit správní trest zákazu činnosti nejvýše na dobu tří let.

1.2 Zkrácené řízení o přestupku

Správní řízení, jehož předmětem je skutek vykazující znaky skutkové podstaty přestupku, jak je popsáno v nezkrácené podobě v předchozí podkapitole, je časově, ekonomicky a administrativně náročné. Správní orgán je oprávněn přestupky vyřešit ve zkrácené proceduře, kdy formami zkrácených řízení o přestupku je řízení příkazem na místě a příkazní řízení.

Příkazní řízení představuje zkrácené řízení, při kterém správní orgán vydává rozhodnutí v řízeních nevedených vůči mladistvým, osobám s omezenou způsobilostí k právním úkonům nebo v řízeních, které lze vést pouze se souhlasem osoby přímo postižené spácháním přestupku nebo při uplatnění nároku na náhradu škody nebo vydání neoprávněného obohacení. Příkazem lze uložit správní trest

¹⁹ JEMELKA, Luboš, PONDĚLÍČKOVÁ, Klára, BOHADLO, David. § 79 [Nesení a hrazení nákladů řízení]. In: JEMELKA, Luboš, PONDĚLÍČKOVÁ, Klára, BOHADLO, David. *Správní řád*. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2023, s. 599, marg. č. 25.

napomenutí, pokuty, zákazu činnosti, nebo propadnutí věci nebo náhradní hodnoty. Správní orgán vydává příkaz, je-li skutkový stav zjištěný dostatečně a vydání příkazu může být prvním úkonem v řízení. Příkaz vydaný jako první úkon v řízení musí obsahovat výrok, odůvodnění a poučení, kdy vyřešení přestupku v příkazním řízení s vydáním příkazu jakožto prvního úkonu v řízení zprošťuje obviněného povinnosti nahradit nákladu správního řízení.²⁰

Správní orgán je oprávněn kdykoliv v průběhu řízení o přestupku rozhodnout vydáním příkazu. Obviněný z přestupku na základě oznámení o zahájeném správním řízení je seznámen se skutkem, který je mu kladen za vinu a takto vydaný příkaz nemá správní orgán povinnost odůvodnit. Správní orgán spolu se sankcí v příkazním řízení, kde vydání příkazu nebylo prvním úkonem v řízení, stanoví obviněnému povinnost nahradit paušální částku nákladů řízení, kdy tato částka je stanovena na jeden tisíc korun a může být navýšena s ohledem na znalecké dokazování.²¹

Řádným opravným prostředkem proti příkazu je odpor, který není účastník řízení povinen odůvodnit a který se podává v osmidenní procesní lhůtě, kdy podáním odporu se příkaz ruší a správní orgán pokračuje ve vedení správního řízení, které již nezahajuje, neboť bylo zahájeno vydaným příkazem. Vydání příkazu v řízení současně limituje další vedené řízení, kdy správní orgán není oprávněn uložit jiný druh správního trestu nebo správní trest v přísnější výměře. Uvedené pravidlo neplatí v případě uložení správního trestu napomenutí. Horní hranice správního trestu ukládaného v příkazním řízení není korigována a ukládají se správní tresty ve výměrách stanovených pro nezkrácené řízení.

Řízení příkazem na místě nahradilo dřívější blokované řízení, kdy v řízení příkazem na místě se obviněnému ukládá sankce ve formě pokuty ve výši nepřesahující deset tisíc korun, není-li stanovena nižší přípustná výměra, za naplnění zákonem stanovených podmínek. Pokuta příkazem na místě se ukládá pokutovým blokem na pokutu na místě zaplacenou nebo nezaplacenou, kdy platí, že nestačí domluva a obviněný souhlasí se zjištěným stavem věci, s právní kvalifikací skutku, s uložením pokuty ve stanovené výši a s vydáním příkazového

²⁰ JEMELKA, Luboš, PONDĚLÍČKOVÁ, Klára, BOHADLO, David. § 150 [Příkaz]. In: JEMELKA, Luboš, PONDĚLÍČKOVÁ, Klára, BOHADLO, David. *Správní řád*. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2023, s. 931-944.

²¹ JEMELKA, Luboš, PONDĚLÍČKOVÁ, Klára, BOHADLO, David. § 6 [Stanovení paušální částky nákladů řízení]. In: JEMELKA, Luboš, PONDĚLÍČKOVÁ, Klára, BOHADLO, David. *Správní řád*. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2023, s. 1153, marg. č. 1.

bloku, kdy podpisem příkazového bloku se stává pravomocným rozhodnutím a v případě příkazového bloku na místě zaplaceným i vykonatelným rozhodnutím, kdy vystavený blok slouží zároveň jako příjmový doklad.

Příkazový blok na pokutu na místě nezaplacenou se po podpisu obviněným stává pravomocným rozhodnutím vykonatelným po uplynutí patnáctidenní lhůty pro splnění uložené peněžité povinnosti.²²

Právní úprava řízení příkazem na místě současně obsahuje i institut domluvy, kdy domluva představuje neformální vyřešení přestupku s nicotnou společenskou škodlivostí, při kterém nedochází k vyslovení viny a domluva není sankcí, kdy vyřešení přestupků domluvou je v některých případech nepřipustné, například všechny přestupky podle Zákona o provozu na pozemních komunikacích a o změně některých zákonů, které lze projednat v řízení příkazem na místě kromě přestupku podle § 125c odst. 1 písm. k) citovaného zákona.

Pokuty příkazem na místě jsou oprávněny ukládat správní orgány vedoucí nezkrácené správní řízení, nelze-li za přestupek uložit správní trest zákazu činnosti, a dále orgány policie, obecní policie, veřejné strážce, Hasičský záchranný sbor, vojenská policie, inspekce práce, Česká obchodní inspekce a další, o kterých tak stanoví zákon.²³ Přestupek mladistvého nezletilého lze projednat v řízení příkazem na místě, kdy nezletilému lze uložit správní trest pokuty ve výměře stanovené zákonem, nejvýše však dva tisíce pět set korun, což neplatí, je-li mladiství osobou samostatně výdělečně činnou. Podpisem příkazového bloku se stává pravomocným rozhodnutím bez možnosti podání řádného opravného prostředku. Uložení sankce příkazem na místě správním orgánem v zahájeném správním řízení o přestupku je přípustné, kdy obviněný se vyřešením přestupku příkazem na místě zbavuje povinnosti nahradit paušální částku nákladů správního řízení.

Příkazem na místě nelze uložit obviněnému z přestupku jiný druh sankce, než pokutu, což suspenduje tento druh zkráceného řízení z projednávání přestupků, za které se ukládá správní trest zákazu činnosti. Současně platí, že vyřešení přestupku příkazem na místě by krátilo osobu přímo postiženou spácháním

²² JEMELKA, Luboš. § 92 [Příkaz na místě a příkazový blok]. In: JEMELKA, Luboš, VETEŠNÍK, Pavel. *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Zákon o některých přestupcích*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, s. 754.

²³ JEMELKA, Luboš. § 91 [Ukládání pokuty příkazem na místě]. In: JEMELKA, Luboš, VETEŠNÍK, Pavel. *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Zákon o některých přestupcích*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, s. 747.

přestupku na jejich procesních právech a tyto přestupky jsou ze všech druhů zkrácených řízení o přestupky vyjmuty.

Vydání příkazového bloku vyžaduje souhlas obviněného, zatímco vyřešení přestupku příkazem výslovný souhlas obviněného nevyžaduje. Příkazový blok s ohledem na prostorové uspořádání umožňuje pouze omezené popsání skutkového děje, ve kterém je spatřován přestupek, kdy je přípustná i jistá míra zkratkovitosti při zachování jednoznačné identifikace osoby obviněného a skutku, který naplňuje znaky skutkové podstaty přestupku, kterým se obviněný uznává vinným.

Náležitostmi příkazového bloku je označení obviněného v rozsahu jméno a příjmení, datum narození, adresa pobytu a druh a číslo dokladu, na jehož základě byla osoba ztotožněna, případně jiný způsob zjištění totožnosti (lustrace v Agendovém informačním systému evidence obyvatelstva, Agendový informační systém cizinců, Centrální registr řidičů apod.) Posledním identifikačním znakem obviněného je podpis v dolním pravém rohu pokutového bloku. Střední část příkazového bloku obsahuje datum, místo a čas spáchání skutku se stručným popisem skutkového základu, který naplňuje znaky skutkové podstaty přestupku, přesné paragrafové označení právní kvalifikace přestupku včetně uvedení čísla zákona, odstavce, případně písmene a bodu, dále uvedení formy zavinění a uvedení celkové výše ukládané pokuty číslicemi i slovně. Spodní část příkazového bloku obsahuje označení místa projednání přestupku včetně data projednání, označení oprávněné úřední osoby včetně jejího podpisu, datum podpisu obviněným a označení správního orgánu z otisku úředního razítka.

Příkazové bloky neobsahují předtištěné částky nominální hodnoty a nejedná se tedy o ceniny, ale o přísně zúčtovatelné tiskopisy ceninového typu.

1.3 Zásady správního řízení

Správní řízení, jehož předmětem je skutek vykazující znaky skutkové podstaty přestupku, je ovládáno souborem zásad a principů tvořících základní vůdčí ideje celého řízení a mají interpretační význam. Neexistuje materie zásad a principů správního řízení o přestupku, která by byla taxativně uvedena v některém z právních předpisů, na rozdíl od trestního práva, ale jejich existence ji nezbytně odvodit z norem různé právní síly. Zdroji principů a zásad jsou tedy ústavní zákony, mezinárodní smlouvy lidskoprávního charakteru a zákony. Většina těchto zásad

a principů je obsažena i v pramenech trestního práva, což s ohledem na podobný charakter obou řízení není překvapivé. Dodržení zásad je nezbytným předpokladem pro vedení spravedlivého procesu, bez kterého nelze dosáhnout spravedlivého výsledku, který však nemusí odpovídat očekávání účastníka řízení, ale musí být účastníkovi umožněno užít všech mu svěřených práv souvisejících s vedeným řízením.²⁴

Těmito principy jsou zásada legálnosti, tedy povinnost postupovat na základě zákona v zákonem stanovených mezích. Veřejná správa je službou veřejnosti a jako taková nesmí být pouhým mechanickým opakováním činností, neboť by se jednalo o nesprávný úřední postup.²⁵ *„Každý zásah do osobní sféry jednotlivce, ať už je činěn v rámci jakéhokoliv postupu státu vůči jednotlivci, musí být ospravedlněn konkrétní skutečností, resp. důvodem takového omezení, a nikoliv proveden pouze proto, že orgán státu je takovou pravomocí formálně nadán. Takové obecné oprávnění je pouze předpokladem realizace takové omezovací pravomoci, nikoliv měřítkem jeho intenzity.“*²⁶

Oproti principu legální licence svěřenému všem lidským bytostem jsou orgány výkonu veřejné moci svázány zásadou enumerativnosti veřejnoprávních pretenzí, kdy mohou pouze činit to, co jim zákon výslovně ukládá a umožňuje. Současně stanoví-li zákon, že je orgán výkonu veřejné moci něco oprávněn činit, tak je nutno vykládat takovéto ustanovení jako povinnost takto jednat²⁷ a nikoliv jako jednu z možností odvislé od libovůle příslušného orgánu, kdy v moderním právním státě není neomezené správní uvážení vykazující znaky libovůle přípustné jakožto protiústavní.²⁸ Diskreční pravomoc správním orgánům přísluší a je nezbytná, avšak je limitována,²⁹ kdy příkladem je možnost volby druhu nebo výměry sankce. Stejně jako pouze zákon může stanovit, jaké jednání je přestupkem formulováním jeho skutkové podstaty podle zásady nullum crimen sine lege, tak může pouze zákon stanovit, jakou sankci lze za spáchaný přestupek uložit podle zásady Nulla poena sine lege.

²⁴ Usnesení Ústavního soudu ze dne 5. 8. 2002, sp. zn. IV. ÚS 732/2000.

²⁵ Nález Ústavního soudu ze dne 27. 6. 2017, sp. zn. Pl. ÚS 21/16.

²⁶ Nález Ústavního soudu ze dne 18. 11. 2008, sp. zn. I. ÚS 1835/07.

²⁷ Nález Ústavního soudu ze dne 11. 7. 2002, sp. zn. IV. ÚS 488/01.

²⁸ Usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 3. 2005, č. j. 6 A 25/2002-42.

²⁹ Usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu č.j. 8 As 37/2011-154 ze dne 22. 4. 2014.

Zásada legality a oficiality ukládá správnímu orgánu povinnost zkoumat jednání vykazující znaky skutkové podstaty přestupku na základě úřední povinnosti, kdy není přípustné vyčkávat oznámení od jiného orgánu nebo osoby. Řízení o přestupku jsou zahajována ex officio, což nevylučuje možnost podat podnět správnímu orgánu k zahájení řízení o přestupku. Správní orgány vedou řízení bez inicializace a v případě podaného návrhu nejsou vázány obsahem oznámení, a protože se nejedná o návrhová řízení. Správní orgány v řízeních o přestupku vystupují v mocenském postavení a řízením zasahují do práv a povinností osob, kdy řízení směřuje proti vůli účastníka řízení. Během řízení správní orgány provádějí dokazování, kdy správní řízení o přestupku se spojeno se zásadou materiální pravdy, tedy je nezbytné zjistit skutkový stav věci tak, aby o něm nebyly důvodné pochybnosti. Dokazování je spojeno s prováděním důkazů, které správní orgán provádí na základě vlastního uvážení a přihlíží při této činnosti k návrhům účastníka řízení. Správní orgán není povinen vyhovět každému návrhu účastníka a může se rozhodnout důkaz neprovést, což ale je povinen v rozhodnutí náležitě odůvodnit. Nedostatečné odůvodnění v rozhodnutí by způsobilo nepřezkoumatelnost rozhodnutí, neboť by nebylo zřejmé, jakými úvahami se správní orgán řídil při volném hodnocení důkazů. Zásada volného hodnocení důkazů provází dokazování, kdy správní orgán na základě zjištěných skutečností a důkazů jednotlivé důkazy hodnotí jednotlivě, stejně jako v jejich celkové provázanosti a na základě průběžného hodnocení se rozhoduje, zda-li bude pokračovat v dokazování a zajišťovat další důkazy, nebo zda-li je pensum získaných důkazů dostatečné pro vydání rozhodnutí ve věci.

Správní orgán je povinen při své činnosti postupovat tak, aby odstranil veškeré pochybnosti, které by mohly mít vliv na rozhodnutí.³⁰ Veškeré pochybnosti přitom je nutné vykládat ve prospěch obviněného podle zásady in dubio pro reo, kdy se v souladu se zásadou presumpce neviny na každého hledí jako na nevinného do doby pravomocného rozhodnutí o vině.³¹ Zásada in dubio pro reo tvoří nadstavbu presumpce neviny, která se vyskytuje ve správním řízení ve všech svých třech dimenzích, tedy do doby pravomocného rozhodnutí o vině je obviněný nevinný, každá pochybnost svědčí vždy ve prospěch obviněného a neprokázána vina má stejný účinek jako prokázána nevina.

³⁰ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 7. 2019, č. j. 1 As 318/2018-41.

³¹ Usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 4. 2018, č. j. 2 As 154/2017-44.

Zásahy orgánu výkonu veřejné moci do práv a svobod obviněného stejně jako dalších osob musí být přiměřené, čímž se prolíná zásada proporcionality a přiměřenosti, kdy i uložená sankce musí být přiměřená okolnostem. Výše sankce tedy musí reflektovat osobní a majetkové poměry pachatele, kdy likvidační výše pokuty je nepřípustná,³² ale současně platí, že uložená sankce musí citelně zasahovat do majetkové sféry pachatele, aby splnila účel, tedy odradila jednak pachatele a jednak i další osoby od případného páchání přestupku a nesmí se tedy jednat o pouhé formální vyřešení věci uložením symbolické sankce.³³

Přiměřenost přitom neplatí jen co výše sankce, ale i do délky samotného řízení, kdy každý má právo, aby jeho věc byla projednána spravedlivě, veřejně, nestranně

a v přiměřené lhůtě.³⁴ Zásada rovnosti se vztahuje v řízení mezi jednotlivými účastníky řízení a osobami zúčastněnými na řízení, nikoliv mezi správním orgánem a obviněným, což by odporovalo vrchnostenskému a mocenskému výkonu veřejné moci. Zásada veřejnosti není ve správním řízení zakotvena na rozdíl od trestního řízení, kdy rozsudek musí být vždy vyhlášen veřejně, kdy neveřejnost řízení plyne z ustanovení § 49 odst. 2) Správního řádu a přítomnost dalších osob v podobě hlídky, zapisovatele, opatrovníka nebo studenta na stáži není jejím prolomením a na tyto osoby nelze nahlížet jako na veřejnost.³⁵

Princip oportunité se uplatňuje zejména u pořádkových deliktů, kdy zanikl důvod pro uložení sankce. Správní orgány mají povinnost vždy účastníka poučovat o jeho právech a povinnostech, kdy existence možnosti nebo dokonce využití právního zástupce nezbavuje správní orgán této povinnosti.

Pozitivně-negativní definování přestupku v zákoně vyjadřuje zásadu subsidiarity trestně-právní represe, kdy jednání, které současně naplňuje znaky skutkové podstaty přestupku i trestného činu nemůže být přestupkem, kdy spáchat v jednočinném souběhu trestný čin s přestupkem je vyloučeno a stíhání jednoho skutku s uložením sankce ve dvou různých druzích řízení by bylo porušení zásady *ne bis in idem* z důvodu překážky věci rozhodnuté, jak judikoval i Evropský soud pro lidská práva v případě dopravní nehody pod vlivem alkoholu v následnou smrtí

³² Usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 4. 2010, č. j. 1 As 9/2008-133.

³³ Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 16. 11. 2004, č. j. 10 Ca 250/2003-48.

³⁴ KMEC, Jiří. Kapitola XVI [Právo na spravedlivý proces (čl. 6 EÚLP)]. In: KMEC, Jiří, KOSARŤ, David, KRATOCHVÍL, Jan, BOBEK, Michal. *Evropská úmluva o lidských právech*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 565.

³⁵ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 10. 2019, č. j. 2 As 429/2018-25.

poškozeného, kdy viník nehody byl sankcionován v rámci správního řízení za jízdu pod vlivem alkoholu a následně ještě ve soudním řízení za způsobenou smrt poškozeného, kdy podle názoru Evropského soudu pro lidská práva je jedná o porušení zásady *ne bis in idem*.³⁶

Zásada předvídatelnosti práva obsažená v ustanovení § 2 odst. 4) Správního řádu obviněnému zaručuje, že obdobný skutek bude posouzen obdobně bez významnější odchylky od ostatních, typově stejných nebo značně podobných přestupků. Každý případ se posuzuje individuálně a provázejí jej různé okolnosti, ovšem velice si blízké případy by měly být rozhodovány obdobně. Příkladem může být zaparkování vozidla na místě vyhrazeném pro držitele průkazu O7 bez označení vozidla předepsaným způsobem, které obvykle správní orgán sankcionuje pokutou 5.000,- Kč a bez dalšího není důvod odchytil se sankce v této výše a v jednom z deseti typově stejných přestupků prvopachatelů jednomu z nich uložit sankci pět, druhému osm, třetímu deset a zbylým po pěti tisících. Ukládání obdobných sankcí za přestupky spáchané obdobným způsobem pak není porušení zásady individualizace trestu. Individualizace trestu plyne z ustanovení § 37 Zákona o odpovědnosti za přestupky, kdy jsou zohledněny osobní a majetkové poměry obviněného.³⁷

Obviněný z přestupku je oprávněn nechat přezkoumat rozhodnutí správního orgánu na základě zásada dvojstupňovitého řízení, kdy podání řádného nebo mimořádného opravného prostředku nemůže být kladeno pachateli k tíži a uložení přísnější sankce by znamenalo prolomení zásady zákazu reformace *in peius*. Uložení přísnější sankce je přípustné pouze za předpokladu změny právní kvalifikace skutku v případě popsání odporu proti sankci uložené příkazem podle ustanovení § 90 odst. 3) Zákona o odpovědnosti za přestupky a za jiných okolností je tato zásada nepřekročitelná. Změna právní kvalifikace v důsledku změny právní úpravy by pak znamenalo porušení zákazu retroaktivity, která je v oblasti správně-trestní represe přípustná a žádoucí pouze ve prospěch obviněného.

Obviněný má právo na obhajobu, která může být v materiální, případně formální podobě. Obviněný z přestupku může vypovídat pravdu, lhát, pokud tím jiného neobviní z přestupku nebo trestného činu, nebo mlčet. Obviněný nemůže být nikdy nucen vypovídat a nemůže být nucen něco aktivně činit,

³⁶ POTÁŠ, Peter. *Komparatívne perspektívy verejnoprávných deliktov*. Žilina/Bratislava: Eurokódex/Paneurópska vysoká škola, 2011, str. 40.

³⁷ Usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 4. 2010, č. j. 1 As 9/2008-133.

má však povinnost strpět prováděné úkony. Nucení obviněného vypovídat by bylo porušením zásady *nemo tenetur se ipsum accusare*. Obviněný z přestupku je oprávněn nechat se v řízení zastoupit další osobou, kdy není vyžadováno právnické vzdělání nebo zápis do seznamu advokátů.

Úzce spolu souvisejí zásady hospodárnosti, přímosti, bezprostřednosti, rychlosti a ústnosti, případně písemnosti. Zásada písemnosti je aplikuje zejména ve zkrácených druzích řízení, zatímco v nezkráceném řízení se aplikuje zásada ústnosti, na kterou navazuje zásada přímosti, bezprostřednosti a rychlosti. Rychlost projednání přestupku současně souvisí i s hospodárností, kdy správní orgán je povinen počínat si tak, aby nevznikaly zbytečné náklady. Stejně tak se uplatní popsané zásady při projednávání přestupků ve společném řízení za účelem zvýšení efektivity a tedy i vyšší hospodárnosti řízení.

Další práva obviněného jsou obsažena například v čl. 6 a následujících Evropské úmluvy o ochraně lidských práv, kde je popisováno právo na spravedlivý proces a kde jsou uvedeny některé výše uvedené zásady stejně jako třeba právní pomoc a tlumočení. Uvedený demonstrativní výčet zásad obdobně platí i pro trestní řízení soudní³⁸. Některé zásady jsou modifikovány, kdy třeba zásada oficiality je modifikována zásadou dispozitivnosti ve věci projednávání přestupků, které lze stíhat pouze na základě souhlasu osoby přímo postižitelné spácháním přestupku, zásada ústnosti je modifikována zásadou písemnosti apod.

Zásady výše vyjmenované v demonstrativním výčtu jakožto základní ideje slouží jako výkladové pravidlo jednotlivých ustanovení zákona, garantují ochranu práv osob a zaručují spravedlivý proces, který je nezbytným předpokladem spravedlivého výsledku řízení.

³⁸ KMEC, Jiří. Kapitola XVI [Právo na spravedlivý proces (čl. 6 EÚLP)]. In: KMEC, Jiří, KOSAŘ, David, KRATOCHVÍL, Jan, BOBEK, Michal. *Evropská úmluva o lidských právech*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 576.

2 Postavení policie České republiky v řízení o přestupku

Policie České republiky zaujímá výsadní postavení v oblasti vnitřní bezpečnosti České republiky a plní úkoly plynoucí ze Zákona o Policii, ale i dalších právních předpisů v podobě trestního řízení nebo na různých úsecích veřejné správy, ať se již jedná o oblast pobytu cizinců, činnost v dopravě nebo odhalování a prověřování jednání vykazujícího znaky skutkových podstat přestupku na kterémkoliv jiném úseku veřejné správy. Postavení policejního orgánu se liší v jednotlivých státech, stejně jako rozsah plněných úkolů. Některé sbory v zahraničí plní úkoly správních orgánů prvního stupně, kdy v rámci vedených správních řízení projednávají přestupky na některých úsecích veřejné správy, jako třeba slovenská policie, která projednává přestupky v dopravě, obdobně jako policie v Rakousku.

Policie České republiky je jednotný ozbrojený bezpečnostní sbor, jehož pracovníci s mocenským nadáním jsou ve služebním poměru k Policii České republiky. Dalšími pracovníky policie jsou občanští pracovníci, kterým nesvědčí postavení úřední osoby a nejsou nadáni veřejnou mocí. Policie České republiky nemá právní subjektivitu a není právnickou osobou.³⁹ Postavení účastníka řízení však policii svědčí v některých řízeních, jako jsou obecně řízení ve správním soudnictví a v civilních sporech. Územní působnost policie není omezena pouze na území státu, ale za určitých okolností mohou příslušníci policie působit v zahraničí v rámci plnění úkolů při mezinárodní spolupráci,⁴⁰ jako je například ochrana vnějších hranic Schengenského prostoru nebo v letních měsících nasazení v často navštěvovaných přímořských zahraničních destinacích.

Policie je tvořena Policejním prezídiem, krajskými policejními ředitelstvími v jednotlivých vyšších územně-samosprávných celcích, útvary s celostátní působností a útvary zřízenými v rámci krajských ředitelství.

Policie slouží veřejnosti, kdy příslušníci policie nosí zbraň a řadíme je mezi silové složky. Jednotnost plyne z jednotného řízení a projevuje v organizační struktuře stanovením práv, povinností a procesů pro všechny příslušníky a pracovníky policie na základě interních řídicích aktů, kdy pravidla pro přijímání uchazečů o práci příslušníka policie jsou jednotně stanovena, stejně jako je jednotně

³⁹ Stanovisko Nejvyššího soudu ze dne 22. 1. 1997, sp. zn. PlsN 2/96.

⁴⁰ VANGELI, Benedikt. Zákon o Policii České republiky. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009. s. 74.

sestaven i plán výcviku a základní odborné přípravy příslušníků. Plnění úkolů policie mohou za zákonem stanovených okolností rovněž plnit i příslušníci jiných ozbrojených bezpečnostních sborů, jmenovitě Celní správa České republiky a Vězeňská služba České republiky, případně příslušníci ozbrojených sil České republiky zařazení v Armádě České republiky, tedy vojáci v činné službě, kdy takto nasazení příslušníci jiných bezpečnostních sborů a ozbrojených sil používají při své činnosti služební stejnokroje sborů, ke kterým náležejí, s označením „Policie“ v provedení ženiní pásky.

Policie plní úkoly na úsecích, kterými je například sdružování občanů, zbraně, střelivo, výbušniny a bezpečnostní, bezpečnost silničního provozu, pobyt cizinců a jiné, kdy příslušníci policie jsou oprávněni vymoci splnění pokynu silou a za tímto účelem mohou využívat donucovací prostředky stanovené zákonem. Pojem donucovací prostředek lze chápat i v širším kontextu, než v rozsahu taxativního výčtu zákonem stanoveného katalogu donucovacích prostředků k fyzickému donucení osoby, ale nově Policie České republiky, Celní správa České republiky a obecní policie mohou vymoci nedoplatky na pokutách od řidičů, kdy u rozhodnutí v právní moci a vykonatelnosti mohou požadovat splnění peněžité povinnosti a v případě jejího nesplnění odejmou tabulky registrační značky vozidla a zadržet osvědčení o registraci vozidla, čímž fakticky donutí řidiče vozidla splnit uloženou peněžitou povinnost.

Policie České republiky má významné postavení v oblasti správního práva trestního, kdy svou činností předchází páchaní přestupků a působí profylakticky. Zjištěné přestupky Policie České republiky předšetruje a svou činností získává základní poznatky pro další činnost správního orgánu. Správní orgán následně provádí šetření, případně na základě získaných poznatků od Policie České republiky může vydat rozhodnutí ve věci samé v příkazním řízení. Policejní orgán na základě provedeného šetření je oprávněn za zákonem stanovených okolností věc odložit, případně získané poznatky a důkazy předá správnímu orgánu k rozhodnutí. Získanými důkazy jsou jednak svědecké výpovědi uvedené v zápisech o podaném vysvětlení, odborná vyjádření, zajištěné listinné a věcné důkazy, záznam projekce webu apod. Výsledky provedeného šetření se uvádějí v úředním záznamu, kdy úřední záznam a zápisy o podaných vysvětleních slouží jako podklady pro vydání rozhodnutí, ale nelze je použít jako důkaz. Policisté současně mohou ve správních řízeních vystupovat jako svědci, případně jako osoby postižené spácháním přestupku. Důkazem použitelným ve správním řízení vedeném správním

orgánem jsou kromě zajištěných důkazů svědecké výpovědi a výpovědi účastníků řízení pořázené správním orgánem při nařízeném ústním jednání.

Policie České republiky má významné postavení s ohledem na možnost projednání přestupků příkazem na místě na více úsecích veřejné správy, kdy za splnění zákonem stanovených podmínek meritorně rozhoduje o přestupcích a rozhoduje tak o právech a povinnostech osob.

Policie České republiky vystupuje v některých řízeních z pozice správního orgánu a to včetně řízení o přestupku. Standardní, tedy nezkrácené, správní řízení vede Policie České republiky například u přestupků na úseku pobytu cizinců nebo u přestupků podnikajících fyzických a právnických osob na úseku zbraní, střeliva a bezpečnostního materiálu.

Policie České republiky spolupracuje při své činnosti v oblasti výkonu správně-trestní represe s dalšími orgány, jako je obecní policie nebo správní orgány. Správní orgány jsou oprávněny požadovat po Policii České republiky provádění doručování listovních zásilek, provádění předvedení osoby na základě dožadání správního orgánu a zajišťování ochrany osob při nařízených ústních jednáních, kde policisté na základě žádosti správního orgánu při hrozbě vyhoceného průběhu s možnou fyzickou agresí ze strany účastníka řízení provádění dohled v jednacích místnostech nebo v předdveřích. Přítomnost policejního orgánu při nařízeném ústním jednání nelze považovat za prolomení zásady neveřejnosti správního řízení. Ochranu poskytují policisté i při nuceném výkonu rozhodnutí prováděného soudním exekutorem, kde poskytují součinnost exekučnímu úřadu.

2.1 Struktura policie

Policie České republiky je jednotným ozbrojeným bezpečnostním sborem, což plyne z jednotnosti hierarchického velení. Základními službami Policie České republiky je služba pořádkové policie, služba dopravní policie, služba cizinecké policie a služba kriminální policie a vyšetřování. Další službou je služba pro zbraně a bezpečnostní materiál, letecká služba, ochranná služba a pyrotechnická služba. Službou sui generis je Hudba hradní stráže a Policie České republiky.

Nejčastěji se s přestupky setkávají z povahy své činnosti policisté zařazení do výkonu služby u dopravní policie, pořádkové policie a cizinecké policie. Přestupky ve standardních řízeních projednávají policisté zařazení do služby cizinecké policie a služby pro zbraně a bezpečnostní materiál.

Služba pořádkové policie patří mezi základní pilíř Policie České republiky a je nejpočetnější službou. Policisté pořádkové služby vystupují v trestních i přestupkových řízeních a působí v jádrových oblastech stejně jako na periferiích, kde zajišťuje ochranu osob a majetku, předchází páchání trestné a přestupkové činnosti a současně se podílejí na zajištění bezpečnosti a plynulosti silničního provozu. Policisté pořádkové služby bývají zařazeni do jednotlivých obvodních oddělení a v hlavním městě Praze do místních oddělení, kde je zajištěn nepřetržitý styk s veřejností a dalšími subjekty, se kterými policie spolupracuje. Nejčastější činností je hlídková, případně pochůzková činnost, ve stanovených okrcích, případně na stanovených stanovištích. Služba pořádkové policie současně zahrnuje i činnost pořádkových, zásahových a pohotovostních jednotek, pořičního oddělení a policejních potápěčů, služební kynologie a hipologie.

Služba dopravní policie plní úkoly zejména v oblasti silniční dopravy a je jí svěřen dohled nad bezpečností a plynulostí provozu na pozemních komunikacích včetně kontroly dodržování podmínek pro provoz vozidel na pozemních komunikacích. Služba dopravní policie šetří dopravní nehody a šetří trestné činy a přestupky. Služba dopravní policie kromě dohledu a šetření dopravních nehod zahrnuje i dopravně-inženýrský úseku zahrnující činnosti výkonu státní správy v oblasti dopravy a vydává například stanoviska ke stanovení místní nebo přechodné úpravy silničního provozu. Služba dopravní policie zahrnuje i službu dálničních oddělení zaměřujících svou činnost na bezpečnost a plynulost silničního provozu na dálnicích, přičemž rovněž zajišťují dohled nad veřejným pořádkem, pátrání po osobách a věcech, šetří dopravní nehody a odhaluje přestupky a trestné činy na dálnicích a jejich okolí, kdy tyto ani nemusejí být pouze na úseku silničního provozu.

Služba kriminální policie a vyšetřování prověřuje spáchání trestných činů a plní úkoly policejního orgánu podle trestního řádu, kdy s ohledem na charakter své činnosti na úseku správního práva trestního fakticky nevystupuje, stejně jako ostatní výše uvedené služby policie.

Služba pro zbraně a bezpečnostní materiál vykonává státní dozor a správu v oblasti zbraní, střeliva bezpečnostního materiálu včetně plnění mezinárodních závazků České republiky na daném úseku. Služba pro zbraně a bezpečnostní materiál organizuje zkoušky pro žadatele o vydání zbrojního průkazu, vydává zbrojní průkazy, zbrojní licence a evropské zbrojní pasy, provádí registraci zbraní podléhajících registraci, vykonává dohled a dozor a plní další úkoly plynoucí zejména

ze zákona o zbraních, kdy mezi těmito úkoly je výkon kontrolní činnosti a s tím spojené projednávání přestupků podnikajících fyzických osob a právnických osob na úseku zbraní a střeliva.

Policie je tvořena krajskými ředitelstvími zřízenými v krajských městech s působností pro daný vyšší územně samosprávný celek a hlavní město Prahu a dále pak útvary s celostátní působností, kterými je Kriminologický ústav, Letecká služba, Národní protidrogová centrála, Pyrotechnická služba, Ředitelství služby cizinecké policie, Úřad dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu, Útvar policejního vzdělávání a služební přípravy, Národní centrála proti organizovanému zločinu, Národní centrála proti terorismu, extremismu a kybernetické kriminalitě, Útvar pro ochranu prezidenta České republiky, Ochranná služba Policie České republiky, Útvar rychlého nasazení, Útvar speciálních činností a Útvar zvláštních činností.⁴¹

2.2 Rozdíl mezi policií a obecní policií

Obecní policie je veřejný sbor⁴², který zřizuje obec rozhodnutím obecního zastupitelstva obecně závaznou vyhláškou vydanou v rámci výkonu samostatné působnosti,⁴³ zatímco Policie České republiky jakožto jednotný ozbrojený bezpečnostní sbor je zřízena zákonem. Obecní policie stejně jako Policie České republiky nemá právní subjektivitu, kterou má pouze obec, obecní policie není právnickou osobou a postavení účastníka řízení ji svědčí pouze v některých řízeních, zejména ve správním soudnictví, jakožto orgánu obce. Obecní policie je orgánem obce sui generis, kdy obec nemá povinnost ji zřídit a stěžejním pramenem právní úpravy je Zákon o obecní policii, podle kterého je obecní policie orgánem obce, v případě hlavního města Prahy je orgánem obce podle Zákona o hlavním městě Praze.

Obecní policii tvoří strážníci, kteří jsou nadáni veřejnou mocí a mají postavení úřední osoby, čekatelé a ostatní zaměstnanci zařazení do obecní policie. Obecní policii řídí starosta obce nebo pověřený člen zastupitelstva obce, případě určený strážník, kterému může obecní zastupitelstvo předat i personální pravomoci. Osoby

⁴¹ *Policie České republiky: Police of the Czech Republic*. 2. vydání. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2017. ISBN 978-80-270-0664-9.

⁴² MATES, Pavel. *Funkce veřejných sborů*. Právní rozhledy, 2010, č. 13, s. 467-471.

⁴³ HEJČ, David. § 10 [Obecně závazná vyhláška]. In: POTĚŠIL, Lukáš, FUREK, Adam, HEJČ, David, CHMELÍK, Václav, RIGEL, Filip, ŠKOP, Jiří. *Zákon o obcích*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2019, s. 67, marg. č. 19.

pracující v obecní policii jsou zaměstnanci obce podle § 303 Zákoníku práce a vztahují se na ně podobná omezení, jako na příslušníky Policie České republiky nebo jiných bezpečnostních sborů nebo ozbrojených sil. Obecní policie s ohledem na její zřizování jednotlivými obcemi nemůže mít jednotné vedení, přijímání uchazečů se odehrává na základě klíčů stanovených v jednotlivých obcích rozdílně a strážníci nemusejí při výkonu práce nosit zbraň. Strážníci dále nepodléhají Generální inspekci bezpečnostních sborů, ale skutky spáchané zaměstnanci zařazenými do obecní policie prošetřuje Policie České republiky a kontrolu činnosti provádí obec, v omezeném rozsahu pak Ministerstvo vnitra České republiky v rámci možného přezkumu odborné způsobilosti strážníka a případného projednávání přestupků obcí za některé přestupky na úseku obecní policie. Strážníci rovněž nepodléhají kázeňské pravomoci a jejich jednání vykazující znaky skutkové podstaty přestupků projednávají obecné správní orgány.

Obecní policie rovněž neplní úkoly podle trestního řádu a při výkonu své pravomoci je limitována pouze na území obce, která ji zřídila, případně na území jiných obcí, které jsou stranami veřejnoprávní smlouvy o působení obecní policie na území jiné obce.⁴⁴ Strážníci nad rámec uvedeného mohou dále vykonávat pravomoc mimo územní působnost své obce při zabezpečování přepravu a umístění osoby do zdravotnického zařízení nacházejícího se mimo území zakládající nebo smluvní obce z důvodu jejího trvajících látkového ovlivnění, předvedení osoby na Policii České republiky nacházejícího se mimo území zakládající nebo smluvní obce z důvodů, že se jedná o osobu pohřešovanou, hledanou, neschopnou prokázat svou totožnost nebo pokračující navzdory marným výzvám v protiprávní činnosti. Soudní praxe dále dovodila možnost strážníka obecní policie dokončit prováděný zákrok nebo úkon i mimo území zakládající nebo smluvní obce, jedná-li se o případ, kdy k události došlo na území obce a pachatele skutku se nepodařilo dosáhnout a provést s ním úkonů na území zakládající nebo smluvní obce.⁴⁵

Rozsah plněných úkolů obecní policií plyne ze Zákona o obecní policii a dále z jiných právních předpisů, kdy obecní policie je oprávněna v rámci projednávání přestupků působit na několika úsecích správy. Obecní policie projednává přestupky příkazem na místě na základě legálního zmocnění, kdy zjištěné jednání vykazující

⁴⁴ HEJČ, David. § 35a [Kompetence obcí zakládat a zřizovat organizace]. In: POTĚŠIL, Lukáš, FUREK, Adam, HEJČ, David, CHMELÍK, Václav, RIGEL, Filip, ŠKOP, Jiří. *Zákon o obcích*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2019, s. 197, marg. č. 8.

⁴⁵ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 12. 2018, č. j. 3 As 219/2017-50.

znaky skutkové podstaty přestupku, který nemůže strážník z nějaké příčiny na místě vyřešit uložením sankce příkazem na místě, předává k projednání místně a věcně příslušnému správnímu orgánu, přičemž skutky dále nedošetřuje a není-li znám konkrétní pachatel skutku, tak nevede šetření a oznamuje skutek neznámého pachatele, kdy na rozdíl od Policie České republiky nemá obecní policie jinou možnost, jako přestupek vyřešit, než uložením sankce nebo oznámení správnímu orgánu, byť je zjevné, že správní orgán bude muset věc odložit. Některé přestupky přitom obecní policie předává policii České republiky, kdy se jedná zejména o přestupky na úseku bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích spojených s možností zadržení řidičského průkazu řidiče na místě, kdy popsany postup plyne z ustanovení § 118a odst. 4) Zákona o provozu na pozemních komunikacích a o změně některých zákonů. Obecní policie rovněž potřebuje k některým svým činnostem součinnost od Policie České republiky, jako je například stanovení úseků pozemních komunikací pro měření dodržování nejvyšší dovolené rychlosti.⁴⁶

Existence obecní policie v obci nesuspenduje Policii České republiky z plnění jejich úkolů na území takovéto obce, ačkoliv se úkoly obecní policie a Policie České republiky částečně překrývají. Stejně tak se s ohledem na plněné úkoly částečně překrývá i rozsah mocenských oprávnění, kterými jsou nadáni strážníci obecní policie a kterými jsou nadáni příslušníci Policie České republiky. Současně obecní policie není základní složkou integrovaného záchranného systému.

Obecní policie stejně jako Policie České republiky je oprávněna na žádost správního orgánu realizovat předvedení osoby a doručení listovní zásilky, kdy takovouto součinnost je od obecní policie oprávněn vyžadovat pouze soud a v případě správního orgánu pouze orgán obce. Součinnost se zajištění ochrany bezpečnosti osob při nařízením ústním jednání zabezpečují strážníci stejně jako policisté na základě žádost správního orgánu a stejně tak jsou oprávněni realizovat i vykázání osoby hrubě narušující průběh jednání. Strážníci obecní policie však nejsou oprávněni provádět vykázání agresora ze společné domácnosti a toto mocenské oprávnění svědčí pouze policii České republiky, kdy při podezření z domácího násilí je nezbytné předání skutku k opatření Policii České republiky.

⁴⁶ KOVALČÍKOVÁ, Daniela, ŠTANDERA, Jan. § 79a [Měření rychlosti vozidel]. In: KOVALČÍKOVÁ, Daniela, ŠTANDERA, Jan. *Zákon o provozu na pozemních komunikacích*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2011, s. 164.

2.3 Možnosti spolupráce obecní policie a Policie České republiky

Obecní policie spolupracuje s Policií České republiky je ošetřena Zákonem o obecní policii a je logickým vyvrcholením obdobného zaměření popsaných složek. Policie České republiky se dále vyjadřuje k uchazečům o práci strážníka s ohledem na možné projevy extrémismu u uchazeče o práci strážníka nebo u strážníka. Strážník může být vycvičen v používání služební zbraně a donucovacích na základě žádosti obce Policií České republiky, která stejně tak i ověřuje způsobilost služebního psa obecní policie, negativně je vymezena povinnost strážníka svou činností nezasáhnout do činnosti bezpečnostního sboru, dále strážníka po použití služební zbraně vyrozumívá Policii České republiky za účelem prověření oprávněnosti použití služební zbraně a stejně tak vyrozumívá Polici České republiky i v případech, kdy dojde k újmě na životě nebo zdraví osoby, vůči které byly využity donucovací prostředky, nebo dojde-li v důsledku použití donucovacích prostředky ke škodě přesahující 10.000 Kč.

Strážník předvádí na Policii České republiky osoby v pátrání, pohřešované osoby, osoby neschopné hodnověrným způsobem prokázat svou totožnost, osoby pokračující v protiprávním jednání navzdory předchozí marné výzvě, předává policii osoby omezené na osobní svobodě podle trestního řádu, strážník čerpá informace z evidencí Policie České republiky o hledaných a pohřešovaných osobách, o hledaných vozidlech a předmětech, z agendového informačního systému evidence cizinců, obecní policie předává střelnou zbraň podléhající registraci Policii České republiky, obecní policie na žádost policie může zakázat vstup na určitá místa nebo přikázat osobě, aby do místa nevstupovala, poskytování záznamů z městských dohlížecích kamerových systémů a jiných evidencí obecní policie.

Zvláštní formou spolupráce je oznamovací povinnost Policie České republiky oznámit obci, u které je strážník v základním pracovně-právním vztahu zahájení trestní stíhání strážníka a dalším příkladem spolupráce je oznamování trestech činů zjištěných obecní policií Policii České republiky stejně jako oznamování a předávání přestupků na úseku bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích, případně povinnost strážníka oznámit útvaru policie jednání, kterým je ohrožen lidský život, zdraví nebo majetek i v době osobního volna, případně Policie České republiky

využívá strážníky obecní policie jako nezúčastněné osoby při provádění úkonů trestního řízení nebo k provedení osobní prohlídky osoby stejného pohlaví.⁴⁷

Dalšími příklady spolupráce mezi obecní policií a Policií České republiky je oznamování některých přestupků na úseku bezpečnosti a plynulosti silničního provozu podle § 118a odst. 4) zák. č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změně některých zákonů, což plyne z nemožnosti strážníků ukládat zákaz další jízdy a zadržovat podezřelým řidičský průkaz. Obecní policie je nucena u přestupků, o kterých to stanoví zákon, přivolat na místo policii a současně přikázat řidiči vozidla setrvat na místě do doby příchodu hlídky policie. Obecní policie neprovádí předšetřování přestupků, které může a musí provádět Policie České republiky. Strážníci následně po předání případu hlídce Policie České republiky předávají osobu řidiče a základní poznatky spolu s doklady a případnými důkazy přítomné hlídce Policie České republiky. Policie České republiky v rámci činnosti před zahájením řízení provede sepsání zápisu o podaném vysvětlení s podezřelým z přestupku, sepsání úřední důkazu a následně věc předá k projednání příslušnému správnímu orgánu.

Zápis o podaném vysvětlení sepsaný policistou stejně jako strážníkem není důkazem použitelným v řízení o přestupku a slouží pouze jako podklad pro vydání rozhodnutí. Úřední záznam sepsaný policistou nebo strážníkem není důkazem a slouží výhradně jako úřední popis uplynulého děje a slouží správnímu orgánu k zorientování se v případě a případně jako podklad pro vydání rozhodnutí, ale nelze jej použít jako důkaz.

⁴⁷ ŠÁMAL, Pavel, RŮŽIČKA, Miroslav. § 85 [Výkon prohlídek a vstupů do obydlí, jiných prostor a pozemků]. In: ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní řád*. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 1144.

3 Činnost policie ve vztahu k přestupkům

Přestupky jsou roztržštěnou materií protiprávních činů popsané ve stovkách právních předpisů, kdy není možné většinu z nich projednat v řízení příkazem na místě, což je nejběžnější způsob meritorního rozhodování o přestupku Policií České republiky nebo obecní policií. Rozhodnutí vydané policistou nebo strážníkem ve formě příkazového bloku na pokutu na místě zaplacenou, případně nezaplacenou, je pravomocným rozhodnutím způsobilým být exekučním titulem, kdy Policie České republiky v nezkráceném řízení projednává přestupky na úseku pobytu cizinců. Neformální vyřešení přestupkového jednání na místě je institut domluvy, který byl obnoven a který představuje vyřešení přestupku pro nicotnou společenskou škodlivost bez uložení sankce a vyslovení viny.⁴⁸

Prvotními úkony policejního orgánu včetně orgánu obecní policie je zjištění skutku vykazujícího znaky skutkové podstaty přestupku a osoby podezřelého, tedy využití oprávnění požadovat prokázání totožnosti, požadovat vysvětlení k posouzení právního a skutkového stavu věci, pořízení obrazových, zvukových a obrazově-zvukových záznamů, převzetí věci nebo odnětí věci, kterou odmítne osoba dobrovolně vydat a která může být během řízení o přestupku zabrána, případně u které lze vyslovit propadnutí. Policie České republiky na rozdíl od obecní policie s ohledem na širší mocenská oprávnění může užít v některých případech i jiná oprávnění, jako je prohlídka silničního prostředku, nařízení technické silniční kontroly, zákaz další jízdy, zadržení řidičského průkazu, zajištění osoby, vstup do obydlí, jiného prostoru nebo na pozemek, případně shodně s obecní policií oprávnění vstupu do živnostenské provozovny. Dalšími úkony prováděnými policií bude ohledání místa spáchání skutku se zajištěním stop, případně ohledání věci.

Základním postupem policie před zahájením jakéhokoliv řízení je posouzení skutku z formálního hlediska, tedy došlo-li nějakým jednáním k naplnění znaků skutkové podstaty popsané v zákoně, kdy pouze zákonem lze formulovat skutkové podstaty přestupků. Zjištění jednání vykazujícího formální znaky přestupku je nezbytné dále posoudit prostřednictvím materiálního korektivu, tedy zda-li je se jedná o společensky škodlivý čin a zdali osoba, která se skutku dopustila, jednala zaviněně, kdy nezaviněné jednání není způsobilé být přestupkem

⁴⁸ KLAPAL, Vít. *Vybrané problematiky nové právní úpravy přestupkového práva*. Trestněprávní revue, 2018, č. 7-8, s. 157-166

a odpovědnost za přešupěk tedy nemůžē nikdy vzniknout. Zahájení řízení je věcí výlučně správniho orgánu a policii až na výjimku, kdy se jedná o přešupky na úseku pobytu cizinců a projednání skutku příkazem na místě, nepřisluší. Obecným správniím orgánem, není-li zákonem stanovený speciální správnií orgán, je obecní úřad obce s rozšířenou působností, v jehož obvodě byl zpravidla skutek spáchan.

Zjištěním skutečností svědčících o spáchaní přešupku lze dále verifikovat obstaráváním důkazů a výslechem podezřelého, svědka nebo poškozēného. Podané vysvětlení může písemně zaznamenat jak strážník, tak i policista. Důkazem v řízení o přešupku může být prakticky jakákoliv věc nebo prostředek použitelný k rekonstrukci uplynulého děje, nebyl-li získán v rozporu se zákonem, kdy mezi nejčastější lze zahrnout svědecké výpovědi, výpovědi poškozēného a podezřelého, fotografie, audiozáznamy, audiovizuální záznamy a předměty k přešupku určené, užité nebo přešupkem získané.

Zjištěné okolnosti zakládající podezření z přešupku oznamuje policejní orgán stejně jako strážník obecní policie příslušnému správniímu orgánu, kdy strážník vždy a policista v některých případech činí prosté oznámení, kde uvede popis místa, času a průběhu jednání, právní kvalifikaci skutku, označí podezřelou osobu, osobu poškozēného a svědky, je-li jich, a dále označí důkazy a důvody, o které se podezření opírá.⁴⁹ Lhůta pro oznámení podezření ze spáchaní přešupku není explicitně stanovena a vychází se z obecné lhůty třiceti dnů,⁵⁰ kdy Zákon o obecní policii obsahuje zvláštní právní úpravu a poskytuje strážníkům šedesátidenní lhůtu na oznámení podezření ze spáchaní přešupku, kdy se jedná o imperfektní normu neobsahující sankci za její nedodržení. Zvláštní oznamovací povinností je zjištění prodeje tabákových výrobků nebo bylinných výrobků určených ke kouření, které strážník oznamuje i správci daně výrobky⁵¹ na základě Zákona na ochranu před škodlivými účinky návykových látek. Prosté oznámení nevyžaduje provádění šetření a obecní policie šetření ve věcech přešupků nevede, kdy je vhodné dodržet výše stanovený obsah oznámení, neboť absence základních údajů by pravděpodobně směřovala k předání skutku Policii České republiky

⁴⁹ JEMELKA, Luboš. § 73 [Oznamování přešupku]. In: JEMELKA, Luboš, VETEŠNÍK, Pavel. *Zákon o odpovědnosti za přešupky a řízení o nich. Zákon o některých přešupcích*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, s. 575, marg. č. 5

⁵⁰ PRÁŠKOVÁ, Helena. *Nové přešupkové právo*. Praha: Leges, 2017, str. 335.

⁵¹ VETEŠNÍK, Pavel, JEMELKA, Luboš. § 10 [Oznamovací povinnost strážníka]. In: VETEŠNÍK, Pavel, JEMELKA, Luboš. *Zákon o obecní policii*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2019, s. 203.

správním orgánem k došetření. Požadovat došetření skutku je správní orgán oprávněn pouze po policejním orgánu a nikoliv po obecní policii.

Policie České republiky oznamuje některé přestupky ve zvláštních případech podle ustanovení § 74 Zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, kdy je jedná o přestupky na taxativně vymezených úsecích správy, kdy je nezbytné před oznámením přestupku správnímu orgánu provádět šetření a zajišťovat důkazy. Takovýmito přestupky jsou přestupky proti veřejnému pořádku, občanskému soužití, v jehož důsledku došlo k ublížení na zdraví, majetku, pořádku ve státní správě spáchaný porušením povinnosti stanovené v nařízení obce nebo kraje, pořádku v územní samosprávě, podle zákona o silničním provozu, nejde-li o přestupek provozovatele vozidla podle § 125f Zákona o provozu na pozemních komunikacích a o změně některých zákonů ve znění pozdějších předpisů, na úseku požární ochrany, a o němž to stanoví jiný zákon. Oznámení o přestupku je v uvedeném případě doplněno o úřední záznam s uvedením všech skutečností zjištěných při prováděném šetření a přiloží získané důkazy umožňující rekonstrukci uplynulého skutkového děje. Přikládají se i další listiny a další podklady, které budou nezbytné pro posouzení věci, jako jsou opisy a výpisy z jednotlivých evidencí (opis evidence přestupků, výpis z Centrálního registru řidičů, výpis z Registru silničních vozidel, výpis ze živnostenského rejstříku nebo obchodního registru, výpis z evidence České kanceláře pojistitelů, výsledků odborných a orientačních vyšetření na ovlivnění alkoholem nebo jinou omamnou a psychotropní látkou, ověřovací a kalibrační protokoly od používaných zařízení (silniční rychloměr, analyzátor alkoholu v krvi apod.,.)

Přestupek oznamuje orgán policie správnímu orgánu ve lhůtě třiceti dnů, kdy k oznámení přikládá úřední záznam obsahující zjištěné skutečnosti, případně zjistí-li policie, že jednání nevykazuje znaky přestupku, nelze-li přestupek projednat nebo nezjistí-li konkrétní osobu odpovídající za přestupek, tak věc odloží, o čemž je povinna vyrozumět oznamovatele pouze v případech, že požádal o vyrozumění.⁵² Pominou-li okolnosti pro odložení, tak věc oznámení správnímu orgánu. Přestupek obecně nelze projednat marným uplynutím prekluzivní lhůty nebo v případech osob s procesní exempcí, tedy s osobami požívajícími výhrad a imunit podle národního nebo mezinárodního práva, nebo s osobami trestně-právně

⁵² ŠKUREK, Martin. In: FIALA, Zdeněk a kol. *Správní právo trestní*. 2. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2021, 165 s.

neodpovědnými, tedy osobami mladšími patnácti let věku.⁵³ Pravomoc odložit věci nesvědčí obecní policii a tato je povinna jednatí vykazující znaky skutkové podstaty přestupku vždy oznámit správnímu orgánu, který následně věc odloží podle § 76 Zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich.

Nedostatečnost doručeného oznámení o přestupku, která znemožňuje zahájení řízení o přestupku, a současně absentují důvody pro odložení věci, vede k dožádání došetření skutku Policií České republiky na základě výzvy správního orgánu. Dalším institutem je zajištění důkazů, případně během probíhajícího řízení lze využít orgán policie k předvedení osoby, která se nedostavila na výzvu správního orgánu, kdy tuto pravomoc mám i obecní policie, avšak pouze v řízeních kde vystupuje z pozice správního orgánu orgán obce, kdy současně v tomto případě může obecní policie i doručovat písemnosti.⁵⁴ Orgán policie a obecní policie současně při řešení přestupku, ve které je podezřelým nebo poškozeným dítě, podává oznámení orgánu sociálně právní ochrany dětí.⁵⁵

Dalším institutem, který lze využít před zahájením správního řízení o přestupku, je vykázaní ze společného obydlí, což je faktickým úkon policisty učiněného z důvodu prevence před pokračujícími útoky ze strany podezřelého z přestupku vůči osobě žijící s ním ve společné domácnosti, kdy se důvodně domnívat, že „*se osoba, jež má být vykázána, dopustí nebezpečného útoku proti životu, zdraví anebo svobodě nebo zvláště závažného útoku proti lidské důstojnosti.*“⁵⁶ kdy vykázaní se kromě bytu vztahuje i na nejbližší okolí. Osobu lze vykázat i v její nepřítomnosti, kdy vykázaní je platné po dobu deseti dnů a tuto dobu nelze zkrátit ani se souhlasem ohrožené osoby, kdy v průběhu desetidenní lhůty může ohrožená osoba podat návrh na předběžné opatření k místně a věcně příslušnému soudu v rámci civilního řízení. Vykázaná osoba je oprávněna vzít si z bytu za přítomnosti policisty osobní věci, cennosti, doklady a věci nezbytné pro výkon pracovní činnosti. Policista vystaví osobě potvrzení o vykázaní, pokud

⁵³ PRÁŠKOVÁ, Helena. § 2 [Základy odpovědnosti za přestupek]. In: HENDRYCH, Dušan a kol. *Správní právo. Obecná část*. 9. vydání. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 303, marg. č. 562.

⁵⁴ JEMELKA, Luboš, PONDĚLÍČKOVÁ, Klára, BOHADLO, David. § 19 [Společné ustanovení o doručování]. In: JEMELKA, Luboš, PONDĚLÍČKOVÁ, Klára, BOHADLO, David. *Správní řád*. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2023, s. 138.

⁵⁵ ROGALEWICZOVÁ, Romana. § 6 [Ohrožené dítě]. In: ROGALEWICZOVÁ, Romana, CILEČKOVÁ, Kateřina, KAPITÁN, Zdeněk, DOLEŽAL, Martin a kol. *Zákon o sociálně-právní ochraně dětí*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2018, s. 45, marg. č. 10.

⁵⁶ PÚRY, František. Vykázaní ze společného obydlí. In: HENDRYCH, Dušan a kol. *Právní slovník*. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009.

je má u sebe nebo pokud je může na místě vystavit, anebo pokud je osoba s policistou ochotna zajít na útvar. „*Pokud tomu tak není, sdělí osobě, že má možnost si potvrzení o vykázání a kopii úředního záznamu o vykázání převzít na policejním útvaru, u kterého slouží policista, který vykázání provedl. Obligatorní částí tohoto sdělení či poučení je informace o adrese daného útvaru policie.*“⁵⁷

Zákon o právu shromažďovacím dává Policii České republiky právo za zákonem stanovených okolností rozpustit shromáždění, kdy shromáždění rozpouští policista ve služebním stejnokroji⁵⁸ a i tento postup lze považovat na postup před zahájením správního řízení o přestupku, zejména v případech, kdy se jedná o přestupky svolavatele shromáždění.

Dalšími činnostmi policie j oblasti výkonu trestně-správní represe je spolupráce se správními orgány a dalšími orgány a subjekty. Policie České republiky v rámci své činnosti spolupracuje s dalšími orgány výkonu veřejné moci, kdy mezi nejvýznamnější lze zahrnout obecní policie. Obecní policie oznamují některé přestupky Policii České republiky, která následně provádí jejich prověřování a fakticky předšetření, o čemž policista následně sepisuje úřední záznam.

Policie České republiky na základě žádosti správních orgánů provádí doručování listovních zásilek a realizuje předvedení osoby, která se opakovaně nedostavila k nařízenému ústnímu jednání na základě žádosti správního orgánu. Policie dále poskytuje součinnost správním orgánům ve věci ochrany bezpečnosti osob a majetku, kdy na základě žádosti správního orgánu bývají policisté přítomni nařízenému ústnímu jednání v případech, hrozí-li s ohledem na osobu účastníka řízení nebezpečí fyzické agrese. Policisté provádějí a fakticky vynucují vykázání osoby narušující hrubým způsobem průběh nařízeného ústního jednání a dále na žádost správního orgánu mohou poskytnout součinnost při ztotožnění osoby účastnící se řízení o přestupku, kdy se jedná o případ, kdy osoba z důvodu ztráty nebo odcizení osobních dokladů nemůže prokázat svou totožnost.

Vykázání osoby narušující průběh správního řízení je realizací faktického pokynu správního orgánu, kdy policista je oprávněn provést i vykázání osoby ze společné domácnosti v případě, že dochází v domácnosti k domácímu násilí, přičemž se jedná o opatření sloužící k ochraně oběti domácího násilí. Domácí násilí

⁵⁷ VANGELI, Benedikt. § 44 [Podmínky a náležitosti vykázání]. In: VANGELI, Benedikt. *Zákon o Policii České republiky*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 181.

⁵⁸ ČERNÝ, Petr. § 12 [Rozpuštění shromáždění]. In: ČERNÝ, Petr, LEHKÁ, Markéta. *Zákon o právu shromažďovacím*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 218, marg. č. 84.

může dosahovat intenzity trestného činu, případně přestupku, přičemž spolupráci mezi policií a správním orgánem lze spatřovat i v aplikaci institutu vykázaní osoby ze společné domácnosti, neboť se jedná o okolnost, kdy správní orgán není povinen vyčkávat udělení souhlasu osoby přímo postižené spácháním přestupku, ale postupuje z úřední povinnosti a řízení o přestupku správní orgán zahájí a vede bez udělení takového souhlasu.

3.1 Projednání přestupků orgánem policie

Orgány policie projednávají přestupky na základě úřední povinnosti v řízení příkazem na místě a dále v nezkráceném správním řízení, jedná-li se o přestupky na úseku pobytu cizinců na území České republiky. Orgán policie je oprávněn vyřešit přestupek příkazem na místě při splnění výše uvedených náležitostí a v případě, že je příslušný k projednání daného přestupku, tedy je-li zákonem založena působnost Policie České republiky na daném úseku. Takovými úseky je například bezpečnost a plynulost silničního provozu, přestupky v přepravě, ochrana železniční dopravní cesty, majetek, občanské soužití, veřejný pořádek apod.

Osobami vyjmutými z rozhodovací pravomoci policejního orgánu jsou obecně osoby vyjmuté z působnosti i správního orgánu, kdy kromě osob požívajících výsad a imunit podle národního nebo mezinárodního práva se jedná i o osoby podléhající disciplinární nebo kárné odpovědnosti. Policejní orgán na rozdíl od orgánu obecní policie není vyjmut z rozhodování o přestupku, kterého se dopustil člen obecního zastupitelstva obce, která zřídila obecní policii.

Náležitosti příkazového bloku vystaveného policistou jsou shodné s náležitostmi příkazového bloku popsáno výše a policista popis jednání, kterým byl spáchán přestupek, standardně provádí formálním zápisem s odkazem na příslušné porušení povinnosti stanovené zákonem nebo jiným právním předpisem. Příslušníci veřejných stráží nebo strážníci obecních policí při popisování skutku často volí materiální, dalo by se říci laický, popis skutku. Příkladem těchto popisů může být zápis policisty o porušení povinnosti podle ustanovení § 27 odst. 1 písm. d) zák. č. 361/2000 Sb., zatímco strážník uveden do bloku „nedovolené zastavení a stání s vozidlem v křižovatce“, kdy oba způsoby zápisu jsou správné a identifikují posuzovaný skutek, který je předmětem rozhodování.

Projednání přestupku příkazem na místě ze strany policejního orgánu je efektivním a ekonomickým vyřešením přestupku, kdy takovýto postup působí

výchovně na osobu obviněného, stejně jako na další potencionální přestupce. Příjem z pokut ukládaných policejním orgánem je příjmem státního rozpočtu. Pokuty na místě nezaplacené a dobrovolně nezaplacené ve lhůtě 15 dnů od uložení sankce příkazovým blokem na pokutu na místě nezaplacenou vymáhají orgány Celní správy České republiky.

3.2 Vymáhání nedoplatku

Policie České republiky, Celní správa České republiky a obecní policie jsou oprávněny při zjištění nedoplatku pokuty po splatnosti oprávněny za splnění dalších zákonem stanovených okolností požadovat po řidiči vozidla uhrazení pokuty v hotovosti nebo převodem finančních prostředků daný prostřednictvím elektronického platebního prostředku (bankovní karty), kdy policista nebo celník při kontrole motorového vozidla je oprávněn požadovat po řidiči uhrazení nedoplatku pokuty řidiče nebo provozovatele vozidla za přestupek podle Zákona o provozu na pozemních komunikacích a o změně některých zákonů, Zákona o silniční dopravě a Zákona o pozemních komunikacích, umožní-li řidiči uhrazení nedoplatku na místě kontroly motorového vozidla v hotovosti a bezhotovostním převodem, k němuž je dán platební příkaz prostřednictvím elektronického platebního prostředku, a to pouze v případě, že byla pokuta uložena celním úřadem nebo byl nedoplatek předán k vymáhání obecnému správci daně.

Strážník obecní policie je obdobně oprávněn požadovat uhrazení nedoplatku po řidiči silničního vozidla, ale pouze jde-li o přestupek, za který udělila sankci obec, která je zřizovatelem obecní policie a současně nedoplatek nebyl předán k vymáhání obecnému správci daně.

Osoba sdělující informaci o nedoplatku řidiči přitom neporuší mlčenlivost podle daňového řádu a je povinna vydat plátcí nedoplatku na místě potvrzení o uhrazení nedoplatku, kdy finanční prostředky inkasované v hotovosti je povinna předat v případě celníka a policisty obecnému správci daně podle místa uhrazení nedoplatku nejpozději následující pracovní den. Orgány celní správy a policie mají zabezpečen nepřetržitý přístup k informacím umožňujícím ověřen existenci popsaného dluhu. Obecní policie do popsaného systému přístup nemá a její oprávnění je tedy omezeno pouze na výše popsané pohledávky obce, která ji zřídila.

Řidiči, který nemůže nebo nechce nedoplatek uhradit, policista, celník nebo strážník nařídí odstavení vozidla na nejbližším vhodném místě a následně zadrží tabulky registrační značky silničního motorového vozidla na základě dobrovolného vydání tabulek řidičem vozidla, případně je odejme. Namísto zadržení tabulek registrační značky silničního motorového vozidla lze zabránit v odjezdu vozidla použitím technického prostředku k zabránění odjezdu vozidla. Uvedené oprávnění následně příslušný policista, celník nebo strážník zaprotokolují do úředního záznamu, jehož stejnopis předá řidiči vozidla. Náležitostmi úředního záznamu jsou mimo jiné údaje o řidiči a vozidle, údaje o dlužníkovi a výši pohledávky, údaje o útvaru, na kterém jsou tabulky registrační značky uloženy, případně který přiložil technický prostředek k zabránění odjezdu vozidla, poučení o právních důsledcích a poučení o možnosti podat stížnost, kdy stejnopis úředního záznamu se předává kontrolovanému řidiči. Současně se vyzoomívá i provozovatel vozidla, je-li odchylný od kontrolovaného řidiče, a v případě českých tabulek registrační značky rovněž Ministerstvo dopravy České republiky.

Opatření podle předchozího odstavce se ukončí na žádost provozovatele vozidla, který si vozidlo převezme a který nemá nedoplatek, bylo-li vozidlo odstaveno pro nedoplatek řidiče, požádá-li o odstranění technického prostředku k zabránění odjezdu vozidla provozovatel nebo o navrácení tabulek registrační značky, nebo po uhrazení nedoplatku.

Nelze zadržet tabulky registrační značky vozidla a zabránit v jízdě vozidlům, která jsou vozidly základních složek integrovaného záchranného systému, ozbrojených sil, bezpečnostních sborů, jednotek požární ochrany, zpravodajských služeb, Horské služby, obecní policie nebo vozidlo osoby požívající výsad a imunit podle zákona nebo mezinárodní smlouvy. Oprávnění policista, celník nebo strážník nemusí využít, jedná-li se o okolnosti hodné náležitě zřetele.

3.3 Přeshraniční vymáhání pokut

Žadostí o nucený výkon rozhodnutí vůči povinnému, kterému byl z rozhodnutí cizozemského správního orgánu uložen správní trest pokuty, se dožaduje provedení nuceného výkonu rozhodnutí spojeného s vymožením uložené povinnosti a následným poukázáním vymoženého plnění dožadujícímu cizozemskému správnímu orgánu, když žádost cizozemského orgánu musí být doplněna o původní rozhodnutí ve věci samé doplněné o doložku nabytí právní moci a vykonatelnosti

a dále osvědčena osvědčením podle čl. 4 Rámcového rozhodnutí Rady 2005/214/SVV o uplatňování zásady uznávání peněžitých trestů a pokut ve znění Rámcového rozhodnutí Rady 2009/299/SVV, podle kterého má být vymáhána pokuta jako peněžitá částka do veřejného fondu nebo organizace na podporu obětí, uloženou stejným rozhodnutím, kdy vymožení sankce může být podle doložky nahrazeno vykonáním náhradního trestu. Náhradní trest obecně podle české právní úhrady nelze vykonat.

Žádosti cizozemského orgánu o nucený výkon rozhodnutí nemohlo náhradním způsobem v podobě krátkodobého odnětí svobody být vyhověno, neboť s ohledem na zásadu enumerativnosti veřejnoprávních pretenzí orgány výkonu veřejné moci jsou povinny vykonávat svěřenou pravomoc, avšak pouze v mezích zákona a využívat svěřenou moc k účelům, pro který jim byla svěřena, kdy v oblasti nuceného výkonu rozhodnutí nesmí zdejšímu orgánu nepříslušet konat pro nedostatek pravomoci a současně vykonání náhradního trestu by bylo výkonem trestu bez zákona, neboť výkon správně trestní represe v České republice neumožňuje ukládat trest odnětí svobody za přestupky, kdy výkon takového trestu by byl porušením ústavně zaručených práv a svobod (*nulla poena sine lege*) osoby, proti které se řízení vede.

Podatel s ohledem na extenzivní výklad a aplikaci komunitárního práva splní podmínky stanovené § 16 zák. č. 500/2004 Sb., Správní řád, ve znění pozdějších předpisů, kdy dožadující orgán je aktivně legitimován k podání návrhu jakožto orgán podle čl. 1 písm. a bodu iii) Rámcového rozhodnutí Rady 2005/214/SVV o uplatňování zásady uznávání peněžitých trestů a pokut ve znění Rámcového rozhodnutí Rady 2009/299/SVV, avšak tuzemský orgán výkonu veřejné moci, kterému je žádost doručena, musí být pasivně legitimován k přijetí shora uvedeného návrhu.

Podle rozsudku Velkého senátu Soudního dvora,⁵⁹ jehož předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 35 EU, podaná rozhodnutím Vrchního soudu v Praze (Česká republika) ze dne 27. ledna 2012, došlým Soudnímu

⁵⁹ Rozsudek Soudního dvora (velkého senátu) ze dne 14. listopadu 2013. - Řízení týkající se výkonu rozhodnutí o peněžitě sankci vydaného vůči - Marián Baláž. - Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce: Vrchní soud v Praze - Česká republika. - Policejní a soudní spolupráce v trestních věcech - Rámcové rozhodnutí 2005/214/SVV - Uplatňování zásady vzájemného uznávání peněžitých trestů a pokut - ‚Soud, který je příslušný též v trestních věcech‘ - ‚Unabhängiger Verwaltungssenat‘ v rakouském právu - Povaha a rozsah přezkumu prováděného soudem vykonávajícím členského státu. - Věc C-60/12., 62012CJ0060.

dvoru dne 7. února 2012, v řízení o výkonu rozhodnutí o peněžitě sankci vydaného vůči M. Balážovi, svědčí postavení jiného orgánu vydávajícího státu než soud ve vztahu k činům, které jsou podle vnitrostátního práva vydávajícího státu považovány za porušení právních předpisů, za předpokladu, že dotčená osoba měla příležitost k projednání věci před soudem, který je příslušný též v trestních věcech, kdy pro posouzení není klíčové, zda-li soud současně posuzuje trestné činy, ale postačuje, uplatňují-li se u něj zásady trestního řízení obsažené v čl. 6 Evropské úmluvy na ochranu lidských práv⁶⁰ a současně není nezbytné, aby byl přístup k soudu zajištěn bez vyčerpání opravných prostředků poskytovaných ve správním řízení (viz rozsudek). Rozhodná je působnost orgánu v oblastech vymezených v čl. 5 Rámcového rozhodnutí Rady 2005/214/SVV o uplatňování zásady uznávání peněžitých trestů a pokut ve znění Rámcového rozhodnutí Rady 2009/299/SVV, mezi které je porušení dopravních předpisů zahrnuto. (viz. stanovisko)

Cizozemský orgán výkonu veřejné moci je oprávněn k podání návrhu, jestliže sankce přesahuje 70 EUR a nejsou zjištěny další okolnosti uvedené v čl. 7 Rámcového rozhodnutí Rady 2005/214/SVV o uplatňování zásady uznávání peněžitých trestů a pokut ve znění Rámcového rozhodnutí Rady 2009/299/SVV, kdy s ohledem na čl. 2 Rámcového rozhodnutí Rady 2005/214/SVV o uplatňování zásady uznávání peněžitých trestů a pokut ve znění Rámcového rozhodnutí Rady 2009/299/SVV je nutné podat návrh oprávněnému orgánu.

⁶⁰ Stanovisko Generální advokátky Eleanor Sharpston přednesené dne 18.07.2013 ve věci C 60/12.

4 Kazuistiky

Tato kapitola představí některé případy z praxe s právní kvalifikací skutků a představením postupu, kdy výsledkem bude zhodnocení možnosti zefektivnění stanovených postupů.

4.1 Jízda pod vlivem alkoholu se zbraní a bez řidičského oprávnění

Autohlídka městské policie při kontrolní hlídkové činnosti zjistila pohyb protijedoucího neosvětleného jednostopého jednomístného motorového vozidla tovární značky Jawa modelové řady 210 (Babetta 210) v barvě šedozelené, výrobce Závody na výrobu ložisek, koncern Považská Bystrica, nezjištěného vlastníka a provozovatele bez evidence v Registru silničních motorových vozidel, na kterém se nacházely dvě osoby, kdy spolujezdec sedící na nosiči za řidičem neměl na hlavě nasazenou a řádně připevněnou ochrannou přilbu schváleného typu podle zvláštního právního předpisu, a dále bylo zjištěno porušení povinnosti řidiče zabezpečit nepřekročení počtu přepravovaných osob vozidlem, porušení pravidel pro osvětlení vozidel jízdou po soumraku a před rozbřeskem bez použití světlometu, na základě čehož hlídka otočila služební hlídkové vozidlo a rozhodla se přistoupit ke kontrole osádky vozidla, která se pokusila před hlídkou ujet, kdy řidič vozidla nerespektoval místní úpravu provozu na pozemních komunikacích svislým dopravním značením C3a „příkázaný směr jízdy vpravo“ pokračováním rovně, kdy následně pokračoval jízdou po chodníku pro chodce a následně vozidlem pokračoval po schodišti, a svou agresivní jízdou ohrožoval lidské životy, zdraví, majetek, bezpečnost a plynulost. Z důvodu vjetí na schodiště hlídka vozidlo ztratila z dohledu, kdy ho po objetí bloku dostihla. V tu chvíli bylo zjištěno, že na vozidle se již nachází pouze řidič, kterému byl následně dán pokyn k zastavení výše uvedeného jedoucího motorového vozidla použitím zvláštního výstražného světla modré barvy a předního přerušovaně svítícího nápisu „STOP“ umístěného na střešní světelné rampě zvláštního výstražného světla modré barvy hlídkového vozidla, kdy se řidič dále pokoušel ujet, přičemž nedal znamení o změně při směru jízdy, a při jízdě ulicí Kyjevská byl nucen vypomáhat motoru „šlapáním na šlapátkách“ při jízdě do kopce, kdy začal ztrácet rychlost a na základě výše uvedeného pokynu k zastavení vozidla doplněného o hlasovou výzvu provedenou megafonem umístěným v čelní masce hlídkového vozidla slovy „Zastavte vozidlo! Zastavte vozidlo!“ vozidlo zastavil.

Řidič byl vyzván k předložení dokladů, kdy řidič na základě výzvy sdělil, že není držitelem řidičského oprávnění, a dále na dotaz, zda-li před jízdou konzumoval alkohol sdělil, že vypil jedno malé pivo asi hodinu před jízdou, na základě čehož byl podezřelý vyzván k podrobení se orientačnímu vyšetření na ovlivnění alkoholem spočívající v dechové zkoušce, kdy podezřelý výzvě vyhověl, a bylo provedeno digitálním analyzátozem orientační vyšetření na ovlivnění alkoholem s pozitivním výsledkem, kdy byla zjištěna hodnota 0,51‰, a následně bylo provedeno opakované vyšetření opět s pozitivním výsledkem, kdy byla zjištěna hodnota 0,54‰, na základě čehož bylo řidiči přikázáno setrvat na místě do doby příchodu hlídky Policie České republiky. Podezřelý byl strážníkem s výsledkem orientačního vyšetření seznámen. Dále sdělil k bližším okolnostem cesty, že jel z Říčan Strašína přes les.

Hlídka Policie České republiky byla na místo události vyžádána telefonicky prostřednictvím dozorcí služby obvodního oddělení Policie České republiky, kdy byly telefonicky předány základní poznatky k případu. Podezřelý sdělil hlídce, že je ozbrojen expanzní střelnou zbraní, na základě čehož byl vyzván v zájmu ochrany veřejného pořádku, života a zdraví k vydání zbraně, kdy zbraň vydal, a bylo zjištěno, že se jedná o expanzní pistoli EKOL ALP, ráže 9mm PA BLANK, provedení černé, nabitou náboji v zásobníku v počtu 3ks, a současně vzniklo podezření z porušení povinností držitele zbraně kategorie C-I.

Podezřelý sdělil, že k vozidlu nemá žádné doklady a ani uzavřené povinné pojištění odpovědnosti za škody způsobené provozem vozidla na pozemních komunikacích a dále uvedl, že spolujezdce vysadil po cestě na schodech a uvedl jeho jméno. Spolujezdec se následně na místo řešení události sám dostavil a doznal, že s podezřelým jel na výše uvedeném motorovém vozidle, sdělil, že sestoupil z vozidla. Byl vyzván k prokázání totožnosti a dále byl podezřelý vyzván k podrobení se orientačnímu vyšetření na ovlivnění alkoholem spočívající v dechové zkoušce ke zjištění míry jeho ovlivnění alkoholem a k upřesnění skutkových zjištění, kdy podezřelý po poučení výzvě vyhověl a bylo provedeno orientační vyšetření na ovlivnění alkoholem s pozitivním výsledkem, kdy byla zjištěna hodnota 0,73‰, a následně bylo provedeno opakované vyšetření opět s pozitivním výsledkem, kdy byla zjištěna hodnota 0,81‰, a následně bylo provedeno opakované vyšetření opět s pozitivním výsledkem, kdy byla zjištěna hodnota 0,70‰.

Podezřelý řidič vozidla vyslovil lítost nad svým jednáním a sdělil, že takto jednal z mladické nerozvážnosti, uvědomoval si závažnost řešeného protiprávního

jednání a za své jednání se opakovaně omluvil. Podezřelý spolujezdec také vyjádřil nad svým chováním lítost.

Řidič byl zletilý, spolujezdec byl osobou mladistvou. Přítomné hlídce Policie České republiky byly sděleny městskou policií všechny relevantní skutečnosti stejně jako okolnosti odůvodňující provedení kontroly vozidla a rozsah protiprávního jednání podezřelých, dále hlídka převzala doklady podezřelého řidiče a hlídka městské policie předala jednání vykazující znaky skutkových podstat přestupků podle ustanovení § 125c odst. 1 písm. k), § 125c odst. 1 písm. a bod 3) a § 125c odst. 1 písm. e bod 1) Zákona o provozu na pozemních komunikacích a o změně některých zákonů, Policii České republiky jednání řidiče k dalšímu šetření a opatření v souladu s ustanovením § 118a odst. 4) zák. č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Přestupek podezřelého řidiče spočívající v nesplnění povinnost uzavřít smlouvu o povinném pojištění odpovědnosti za škody způsobené provozem vozidla na pozemních komunikacích, čímž vzniklo podezření z porušení povinnosti vlastníka tuzemského silničního nemotorového vozidla podle ustanovení § 3 odst. 2) zák. č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a tím ze spáchání jednání vykazujícího znaky skutkové podstaty přestupku podle ustanovení § 16 odst. 1) zák. č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, městská policie předala k projednání místně a věcně příslušnému správnímu orgánu v souladu s ustanovením §10 odst. 2, 3) zák. č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů, přestupek uvedeného podezřelého řidiče podle ustanovení § 76a odst. 1 písm. d) zák. č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu, ve znění pozdějších předpisů, spočívající v nošení zbraně kategorie C-I nabitou náboji v zásobníku ve stavu, kdy je jeho schopnost k této činnosti snížena požitím alkoholických nápojů a tím porušení ustanovení § 15 odst. 5 písm. b) zák. č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu, ve znění pozdějších předpisů, bylo městskou policií předáno místně a věcně příslušnému správnímu orgánu v souladu s ustanovením § 10 odst. 2, 3) zák. č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů.

Přestupek podezřelého spolujezdce proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích podle ustanovení §125c odst. 1 písm. g) zák. č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změně některých

zákonů, ve znění pozdějších předpisů, spočívající v porušení povinností přepravované osoby mít za jízdy na hlavě nasazenou a řádně připevněnou ochrannou přilbu schváleného typu podle zvláštního právního předpisu podle ustanovení § 9 odst. 1 písm. b) zák. č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, bylo městskou policií předáno k projednání místně a věcně příslušnému správnímu orgánu v souladu s ustanovením § 10 odst. 2, 3) zák. č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů.

Hlídka Policie České republiky převzala k došetření a zpracování pouze část přestupků, kdy všechny výše uvedené přestupky byly spáchány v jednočinném souběhu a současně došlo k opomenutí oznámení přestupku na úseku Zákona o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích. Policie převzala osobu řidiče, kdy již nepřevzala drženou zbraň, kterou na místě ponechala hlídce městské policie. K vrácení zbraně majiteli došlo strážníky o několik dní později. Jednání podezřelého spolujezdce je hlídka obecní policie oprávněna dořešit v řízení příkazem na místě, ale současně s ohledem na ovlivnění alkoholem bylo přikročeno k oznámení přestupku k projednání správnímu orgánu. Jednání podezřelého nezletilého současně je nezbytné oznámit orgánu sociálně právní ochrany dětí podle místa pobytu dítěte.

Hlídka policie České republiky část převzatého přestupkového jednání po sepsání úředního záznamu z místa a provedení podání vysvětlení dle ustanovení § 61 zák. č. 273/2008 Sb., rovněž předala k projednání místně a věcně příslušnému správnímu orgánu v souladu s ustanovením § 74 odst. 2) zák. č. 250/2016 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů.

Dělení oznamování přestupků z jedné události mezi dva různé orgány není efektivním řešením a může vést k opomenutí oznámení některého ze zjištěných přestupků.

4.2 Provozování v zahraničí vyřazeného vozidla

Během kontrolní hlídkové činnosti hlídky městské policie si hlídka všimla jedoucího osobního dvoustopého silničního motorového vozidla tovární značky Audi modelové řady A5 v provedení CABRIO v černé metalické barvě, RZ v polské imatrikulaci, kdy vozidlo mělo zadní část lepenou kobercovou páskou, na základě

čehož se hlídka za vozidlo připojila, kdy řidič vozidla porušil pravidla jízdy v jízdních pruzích, přejížděl s vozidlem do protisměru jízdy v místě křižovatce, přejel přes vodorovné dopravní značení V 1a „Podélná čára souvislá“, pokračoval jízdou přes vodorovné dopravní značení V 13 „Šikmé rovnoběžné čáry“ vyznačující plochu, do které je zakázáno vjíždět nebo nad ni nákladem zasahovat, pokud to není nutné k objíždění, odbočování na místo ležící mimo pozemní komunikaci nebo vjíždění na pozemní komunikaci z místa ležícího mimo pozemní komunikaci a následně přejel z pravého jízdního pruhu do levého jízdního pruhu bez dání znamení o změně směru jízdy, na základě čehož vzniklo podezření ze spáchání přestupku proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích, na základě čehož bylo vozidlo dostiženo a byl dán řidiči vozidla pokyn k zastavení výše uvedeného motorového vozidla daného přerušovaně svítícím červeným nápisem „STOP“ umístěným na střešní světelné rampě zvláštního výstražného světla modré barvy služebního hlídkového vozidla za činnosti zvláštního výstražného světla modré barvy, kdy řidič zastavil výše uvedené motorové vozidlo při pravém okraji vozovky v blízkosti zastávky hromadné autobusové dopravy osob.

Řidič byl vyzván k předložení dokladů, kdy řidič výzvě částečně vyhověl a prokázal se občanským průkazem České republiky a dále sdělil, že řidičský průkaz nemá při sobě a tento je beztak neplatný, na základě čehož bylo přistoupeno k provedení lustrace v Centrálním registru řidičů prostřednictvím dozorcí služby městské policie, kdy bylo zjištěno, že uvedený je držitelem řidičského, dále řidič předložil osvědčení o registraci vozidla Polské republiky. Podezřelý byl dále dotázán na platnost instalovaných tabulek s registračním číslem a na existenci sjednaného povinného pojištění odpovědnosti za škody způsobené provozem vozidla na pozemních komunikacích, kdy předložil „zelenou kartu“ a kdy existence pojištění byla dále ověřena u ČKP provedenou lustrací.

Podezřelý sdělil, že tabulky jsou určité platné a vozidlo je řádně registrováno, kdy jej měl zakoupit teprve čtvrtého a následně měl šestého dopravní nehodu s vozidlem, kdy nedobrzdil řidič vozidla jedoucí za podezřelým, a z tohoto důvodu nebylo vozidlo přihlášeno, neboť jej musí nejprve opravit, aby byla schválena jeho technická způsobilost k provozu na pozemních komunikacích. Oprava má být uskutečněna v Auto Jarov, kam má být vozidlo odvezeno následujícího dne. Osádku vozidla spolu s řidičem tvořila ještě t.č. neztotožněná žena.

Řidič byl poučen o nutnosti zajistit přepis vozidla a zajistit si vydání nového řidičského průkazu a stejně tak byl poučen o věcně příslušných orgánech

k provedení popsanych úkonů. Následně byly řidiči navraceny předložené doklady a tento s vozidlem odjel, kdy při odjíždění z místa zastavení nedal znamení o změně směru jízdy, dále přešel do levého jízdního pruhu bez dání znamení o změně směru jízdy a následně při odbočení vlevo opětovně nedal znamení o změně směru jízdy.

Během zpracovávání administrativy bylo zjištěno, že vozidlo bylo vyřazeno z evidence silničních motorových vozidel vedené Polskou republikou.

Jednání podezřelého z přestupků podle § 125c odst. 1 písm. a bod 1) a písm. k) zák. č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a podle § 83 odst. 1 písm. a, b, n, o) zák. č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích, bylo předáno v souladu s ustanovením § 10 odst. 2, 3) zák. č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů, k dalšímu řešení místně a věcně příslušnému správnímu orgánu, kterým je podle ustanovení § 84 odst. 1 písm. c) zák. č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů, § 124 odst. 5 písm. k) zák. č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a § 62 odst. 1) zák. č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů, obecní úřad obce s rozšířenou působností.

Přestupky zjištěné hlídkou na místě bylo možné vyřešit domluvou a hlídka se rozhodla nepřistoupit k ukládání sankce příkazem na místě. Omezené oprávnění ověření vozidla v cizozemské evidenci zapříčinila opožděné zjištění informace o řízení vozidla, které bylo vyřazeno z evidence silničních vozidel a které nesmí být provozováno na pozemních komunikacích. Jednání řidiče tedy bylo oznámeno správnímu orgánu k dalšímu opatření a o jednání byl vyrozuměn policejní orgán, kdy do opětovné kontroly, při které by mohl být aplikován přímočarý postup, podezřelý zemřel v důsledku intoxikace jinou omamnou a psychotropní látkou.

4.3 Zrušení povolení manipulativního provozu

Během kontrolní hlídkové činnosti autohlídky městské policie dojelo hlídkové vozidlo osobní dvoustopé motorové vozidlo, kdy se řidič služebního vozidla rozhodl umožnit vozidlu průjezd a zařadil se do řady stojících vozidel za osobní dvoustopé silniční motorové vozidlo tovární značky Mini Cooper s umístěnou ZRZ, kdy řidič vozidla tohoto využil a hlídkové vozidlo objel, přičemž si strážník povšiml,

že na projíždějícím silničním osobním dvoustopém motorovém vozidle tovární značky Audi modelové řady A7 v černé barvě s umístěnou ZRZ A2645 je umístěna tabulka se stejným registračním číslem a z místní znalosti věděl, že podle údajů z registru silničních vozidel byla platnost těchto tabulek zrušena rozhodnutím Městského úřadu v Říčanech jakožto místně a věcně příslušným správním orgánem rozhodnutím, kterým bylo odňato povolení manipulačního provozu dne 24.08.2022 a dále byly 12.10.2022 navráceny dvě tabulky ZRZ s evidenčním číslem a kniha jízdy, na základě čehož chtěla hlídka řidiče zastavit, který ale zastavil u následující nemovitosti a začal manévrovat vozidlem tím způsobem, že najížděl k uzavřeným vratům od oploceného pozemku, čehož strážník využil a přistoupil k řidiči vozidla, který byl důvodně podezřelý z naplnění skutkové podstaty přestupku proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích řízením vozidla, na němž je umístěna tabulka registrační značky, která vozidlu nebyla přidělena podle ustanovení § 125c odst. 1 písm. a) bod 1) zák. č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, na základě čehož byl podezřelý vyzván v souladu s ustanovením § 6 odst. 8) zák. č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a § 12 odst. 2 písm. b) zák. č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů, k předložení dokladů podle § 6 odst. 7 písm. a, b) zák. č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a k prokázání totožnosti, kdy osoba výzvě vyhověla a prokázala se řidičským průkazem České republiky a občanským průkazem České republiky, na základě čehož byl podezřelý ztotožněn a dále na mobilním telefonu předložil fotografii technického průkazu vozidla s uvedenou RZ, na základě čehož bylo přikročeno ke kontrole souladu VIN uvedeného na vozidle a v technickém průkazu. Hlídka z místa v čase 20:55 hodin kontaktovala dozorčí službu Obvodního oddělení Policie České republiky a vyžádala si vyslání hlídky Policie České republiky na místo. Následně podezřelý telefonicky kontaktoval svého otce, který se k vozidlu dostavil a na výzvu k předložení dokladů k tabulkám sdělil, že tyto se nacházejí někde ve vozidle.

Otcem podezřelého, který je jediným společníkem a jednatelem společnosti, které byly uvedené tabulky přiděleny 23.12.2002, tabulky umístěné na vozidle v čase okolo 21:03 hodin sejmul a následně je od něj převzal strážník, který je následně předal hlídce Obvodního oddělení Policie České republiky, která se na místo události

dostavila v čase okolo 21:06 hodin a věc si převzala k dalšímu opatření. Činnost hlídek na místě byla ukončena v čase okolo 21:30 hodin.

Otec podezřelého v dané věci dále sdělil, že nevěděl o odnětí povolení manipulačního provozu a snažil se zapírat do doby sdělení výše uvedených údajů, zejména, že odevzdal dvě tabulky a doklady, kdy následně navrhl, že tabulky sejme z vozidel a věc „nebudeme dále řešit.“ Dále bylo zjištěno, že provozovatelem a vlastníkem vozidla do 27.07.2021 byla výše uvedené společnost, která vozidlo dne 30.06.2021 dočasně vyřadila z provozu a od 13.02.2021 neměla pro jeho provoz sjednáno povinné pojištění povinnosti nahradit újmu způsobenou provozem tohoto vozidla podle ustanovení § 1 odst. 2 písm. b) zák. č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla, ve znění pozdějších předpisů, čímž je podezřelá ze spáchání přestupku na úseku pojištění odpovědnosti z provozu vozidla podle ustanovení § 16 odst. 1) zák. č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla, ve znění pozdějších předpisů, provozováním silničního motorového vozidla na pozemní komunikaci, ačkoliv pro jeho provoz není sjednáno povinné pojištění povinnosti nahradit újmu způsobenou provozem tohoto vozidla. Platnost pojištění vztahujícímu se k ZRZ se na provoz vozidla nevztahovala, neboť vozidlo evidované v Registru silničních vozidel nemůže být označeno jinou tabulkou s registračním číslem včetně značky vydané držiteli povolení k provozování manipulačního provozu podle ustanovení § 38b odst. 1) zák. č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů, a současně platnost pojištění zanikla k okamžiku odnětí povolení manipulačního provozu.

Novým vlastníkem a provozovatelem vozidla od 27.07.2022 je fyzická osoba, která provozovala vozidlo na pozemních komunikacích, ačkoliv pro jeho provoz není sjednáno povinné pojištění povinnosti nahradit újmu způsobenou provozem tohoto vozidla podle ustanovení § 1 odst. 2 písm. b) zák. č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla, ve znění pozdějších předpisů, čímž je podezřelý ze spáchání přestupku na úseku pojištění odpovědnosti z provozu vozidla podle ustanovení § 16 odst. 1) zák. č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla, ve znění pozdějších předpisů, provozováním silničního motorového vozidla na pozemní komunikaci, ačkoliv pro jeho provoz není sjednáno povinné pojištění povinnosti nahradit újmu způsobenou provozem tohoto vozidla, dále bylo zjištěno, že provozuje vozidlo, jehož osvědčení technické způsobilosti pro provoz na pozemních komunikacích nebylo od 23.09.2021 osvědčeno. Uvedené vykazuje obligatorní znaky naplňující skutkovou podstatu přestupů proti podmínkám provozu

silničních vozidel na pozemních komunikacích provozováním silničního motorového vozidla na pozemních komunikacích, na němž není způsobem umožňujícím identifikaci vozidla umístěna tabulka s registrační značkou přidělenou k tomuto vozidlu obecním úřadem obce s rozšířenou působností nebo příslušným orgánem jiného státu podle ustanovení § 83 odst. 1 písm. o) zák. č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů, ačkoliv je tomu jako provozovatel silničního motorového vozidla povinen podle ustanovení § 38 odst. 1 písm. c) zák. č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů, a proti podmínkám provozu silničních vozidel na pozemních komunikacích provozováním silničního motorového vozidla, jehož technická způsobilost nebyla ověřena podle ustanovení § 83 odst. 1 písm. p) zák. č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů, čímž porušil jakožto provozovatel silničního motorového vozidla povinnost podle ustanovení § 38 odst. 1 písm. e) zák. č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů.

Výše popsaná jednání se předávají k dalšímu opatření Policii České republiky v souladu s ustanovením § 10 odst. 1, 3) zák. č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů, a § 118a odst. 4) zák. č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Uvedený případ byl předán obecní policií k dalšímu šetření Policii České republiky v celém rozsahu, kdy většinu poznatků získala obecní policie a disponovala nejvíce informacemi k předmětnému případu včetně znalosti o zrušení povolení provozu na základě součinnosti příslušného obecního úřadu obce s rozšířenou působností. Na základě podezření, že zvláštní registrační značky, které byly umístěny na vozidle nejsou originálními značkami vydanými příslušným orgánem, byly tyto ve Spolkové republice Německo podrobeny zkoumání, kdy bylo zjištěno, že se skutečně jedná o padělané zvláštní registrační značky. V jednání podezřelého na výše uvedeném skutkovém základu však nelze spatřovat trestný čin padělání a pozměňování úřední listiny, neboť tabulka zvláštní registrační značky není veřejnou listinou, byť je dokladem svědčícím o úřední registraci vozidla.

Hlídka policie České republiky spisový materiál po sepsání úředního záznamu z místa, a provedení podání vysvětlení dle ustanovení § 61 zák. č. 273/2008 Sb., předala k projednání místně a věcně příslušnému správnímu orgánu v souladu

s ustanovením § 74 odst. 2) zák. č. 250/2016 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů.

4.4 Jízda na motocyklech bez řidičského oprávnění

Během dopravně bezpečnostní akce městské policie ve spolupráce s krajským koordinátorem BESIP zaměřené na řidiče nemotorových vozidel na cyklostezce zpozorovala hlídka motocykl jedoucí po společné stezce pro cyklisty a pěší směrem od skautské klubovny, na základě čehož vzniklo podezření z porušení místní úpravy silničního provozu provedené svislým dopravním značením, kdy řidič motocyklu jednal v rozporu s ustanovením § 4 písm. c) zák. č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a tím k podezření ze spáchání přestupku proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích jiný jednáním podle ustanovení § 125c odst. 1 písm. k) zák. č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, na základě čehož strážníkem překročeno v souladu s ustanovením § 79 odst. 1 písm. c bodu 2) zák. č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, k zastavení motocyklu dáním pokynu k zastavení vozidla řidiči za použití zastavovacího terče, kdy řidič výzvy uposlechl a vozidlo zastavil.

Řidič motocyklu byl po zastavení vyzván k v souladu s ustanovením § 6 odst. 8) zák. č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a § 12 odst. 2 písm. b) zák. č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů, k předložení dokladů podle § 6 odst. 7 písm. a, b) zák. č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a k prokázání totožnosti, kdy řidič na základě výzvy sdělil, že spěchá na zápas v kopané a doklady stejně jako mobilní telefon zapomněl doma, kdy sdělil své osobní údaje v požadovaném rozsahu nezbytném pro ztotožnění osoby a byl ztotožněn, kdy lustrací v centrálním registru řidičů bylo zjištěno, že řidič je držitelem řidičského oprávnění skupiny AM a B.

Řidičem bylo dále sděleno, že motocykl si vzal na cestu z domova za účelem přepravy na fotbalové hřiště za účelem účasti na fotbalovém zápasu a že se jedná o terénní motocykl se spalovacím zážehovým motorem o objemu válců 150 ccm,

kdy vozidlo jednostopé motorové vozidlo tovární značky KAYO MOTOR CO., nebylo technicky způsobilé a konstruováno pro provoz na pozemních komunikacích, na základě čehož vzniklo podezření z přestupků na úseku bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích jízdou technicky nezpůsobilého vozidla po pozemní komunikaci podle ustanovení § 125c odst. 1 písm. a bod 3) zák. č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, porušením povinnosti být držitelem skupiny řidičského oprávnění podle ustanovení § 3 odst. 3 písm. a) zák. č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, čímž se dopustili jednání vykazujících znaky skutkové podstaty přestupku proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích řízením motorového vozidla bez skupiny řidičského oprávnění podle ustanovení § 125c odst. 1 písm. e bod 1) zák. č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a přestupku proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích jiný jednáním podle ustanovení § 125c odst. 1 písm. k) zák. č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, porušením povinnosti účastníka provozu na pozemních komunikacích řídit se dopravním značením podle ustanovení § 4 písm. c) zák. č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Hlídka následně z místa telefonicky kontaktovala v čase 15:49 hodin hlídku Obvodního oddělení Policie České republiky, která se na místo události dostavila v čase okolo 16:06 hodin a událost si převzala k dalšímu šetření.

Případy na obsahově stejném základu byly v blízké době řešeny ještě tři, kdy ve zbylých případech se jednalo o motocykly s elektromotorem, z toho ve dvou případech řízené nezletilým bez skupiny řidičského oprávnění a v jednom případě řízené nezletilým mladším patnácti let. Všechny čtyři skutky byly předány k dalšímu šetření Policii České republiky.

Hlídka policie České republiky spisový materiál po sepsání úředního záznamu z místa, a provedení podání vysvětlení dle ustanovení § 61 zák. č. 273/2008 Sb., předala k projednání místně a věcně příslušnému správnímu orgánu v souladu s ustanovením § 74 odst. 2) zák. č. 250/2016 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů.

4.5 Znehodnocení vzorku moči pro toxikologický rozbor

Člen obecního zastupitelstva byl zastaven 08.03.2023 v čase 22:58 hodin hlídkou oddělení hlídkové služby při řízení služebního vozidla a odmítl se podrobit zkoušce na alkohol spočívající v dechové zkoušce a stejně tak v odboru žilní krve, kdy souhlasil pouze s odběrem jiného biologického materiálu, kterým byla moč. Podezřelý byl převezen hlídkou obvodního oddělení Policie České republiky do nejbližšího zdravotnického zařízení, ve kterém došlo k odběru moči, přičemž podezřelý vzorek moči znehodnotil naředěním vodou, při čemž měl být viděn lékařem. Následný toxikologický rozbor potvrdil ovlivnění podezřelého alkoholem, který byl oznámen k projednání krajskému úřadu pro podezření ze spáchání přestupku proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích podle ustanovení § 125c odst. 1 písm. c) zák. č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Jednání podezřelého, kdy si sám zvolí druh biologického materiálu, který poskytne, je nepřípustný a současně pro stanovení hladiny alkoholu v krvi je nezbytné odborné lékařské vyšetření, případně orientační vyšetření v dechové zkoušce s ohledem na možnost stanovit co nejpřesněji hladinu alkoholu v krvi za účelem řádné kvalifikace skutku jako trestného činu, respektive přestupku.⁶¹ Poškození vzorku pro toxikologický rozbor podezřelého pak nemůže naplňovat znaky skutkové podstaty trestného činu maření spravedlnosti podle § 347a odst. 1) zák. č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, neboť z dikce zákona *„kdo pro účely zahájení řízení před soudem, před mezinárodním soudním orgánem nebo trestního řízení anebo v takovém řízení předloží věcný nebo listinný důkazní prostředek, který má podstatný význam pro rozhodnutí, o kterém ví, že je padělaný nebo pozměněný, v úmyslu, aby byl použit jako pravý, anebo padělá nebo pozmění takový důkazní prostředek v úmyslu, aby byl použit jako pravý“* plyne, že se jedná o případy, ve kterých dochází k manipulaci s důkazy a jejich umělému vytváření za účelem zajištění trestního stíhání osoby, případně kdy se jedná o důkazy vytvořené a použité v probíhajícím řízení, přičemž v uvedeném případě řízení neprobíhalo, původcem ani nebyla jiná osoba a lze dovozovat, že aplikace takového ustanovené extenzivním způsobem

⁶¹ Srovnej rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2020, č. j. 1 As 481/2019-36 a rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 25. 6. 2013, čj. 17 A 2/2012-43.

by překračovalo maximum práva na obhajobu podezřelého, resp. obviněného a obžalovaného, který v rámci materiální obhajoby je oprávněn mlčet, vypovídat pravdu i nepravdu, pouze nesmí křivě jiného obvinít a jednalo by se o porušení zásady *nemo tenetur se ipsum accusare*.

Autorka této práce se domnívá, že vhodnějším posouzením případu by bylo kvalifikovat jej jako přešestupok proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích podle ustanovení § 125c odst. 1 písm. d) zák. č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, kdy osoba se odmítne podrobit vyšetření na alkohol nebo jinou omamnou a psychotropní látku, neboť osoba deklarovala svůj souhlas a podrobila se zkoušce, ale ovlivnila svým jednáním výsledek zkoušky jeho znehodnocením, čímž prakticky svůj souhlas pouze deklarovala, ale vážně nemínila. Současně mělo být trváno na odběru žilní krve nebo dechové zkoušce, kdy neoprávněná volba podezřelého byla akceptována policistou a ošetřujícím lékařem, čímž došlo ke zhojení, čímž není dotčena možná odpovědnost za přešestupok.

ZÁVĚR

Správní řízení o přestupku je běžně se vyskytující správní řízení zakládající právo a povinnosti subjektům, kdy je rozhodováno o vině a případně trestu jednotlivého adresáta veřejné správy při aplikaci zásad a principů obsažených v trestním právu a svým obsahem a formou se podobá trestnímu řízení. Téma správního trestání je častým tématem závěrečných a kvalifikačních prací, kdy s ohledem na dynamiku vývoje společnosti a tím i právního rámce je tématem stále aktuálním a změny v oblasti správního práva trestního jsou často se vyskytujícím fenoménem v jurisprudenci. Přijaté novely právních předpisů podřaditelné pod množinu správního práva trestního přitom přinášejí komplikace do života osob, stejně jako nástrahy pro činnosti orgánu výkonu veřejné moci.

Novelizace Zákona o provozu na pozemních komunikacích a o změně některých zákonů účinná od Nového roku 2024 zpřísnila většinu sankcí, kreovala nové skutkové podstaty přestupků, ale současně zvolnila některé povinnosti řidičů. Příkladem rozvolnění je zrušení povinnosti vozit řidičský průkaz a osvědčení o registraci vozidla v případech, kdy lze ověřit obsah těchto listin v Centrálním registru řidičů nebo Registru silničních vozidel. Zákon i nadále zachovává skutkovou podstatu přestupku provozovatele vozidla, který svěřil vozidlo osobě, která není držitelem řidičského oprávnění, kdy po provedené novelizaci nemusí být řidič schopen prokázat držení příslušné skupiny řidičského oprávnění při svěřením řízení vozidla z důvodu absence zákonné povinnosti patřičný doklad nosit. Odpovědnost za přestupek podnikající fyzické osoby a právnické osoby s hrozbou sankce od deseti do sta tisíc korun bez nutnosti zkoumání zavinění, v případě nepodnikající fyzické osoby od dvou do pěti tisíc korun, s možnou liberací provozovatele vozidla kladoucí nároky na činnost správních orgánů. Obdobně novela zavedla navýšování sankce za přestupky v dopravě projednávané na základě objektivní odpovědnosti provozovatele vozidla, kdy jsou správní orgány oprávněny uložit provozovateli sankci do výše pětinasobku horní hranice výměry správního trestu, přičemž při ukládání správního trestu řidiči vozidla lze tuto sankci navýšit nanejvýš o jednu polovinu sazby pro nejpřísněji trestný přestupek, nejvýše však do součtu horních hranic sazeb přestupků projednávaných ve společném řízení na základě asperační zásady podle § 41 odst. 2) zák. č. 250/2016., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich.

Navýšení sankce u přestupků projednávaných ve společném řízení s provozovatelem vozidla bude mít pozitivní dopad na motivaci provozovatelů

poskytovat údaje o řidičích a tedy pachatelích přestupků v dopravě, přičemž v příkrém rozporu je stanovení výše určené částky provozovateli vozidla za přestupek proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích podle § 125h odst. 1 a násl. zák. č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změně některých zákonů, kdy určená částka se ukládá ve výši jedné poloviny dolní hranice sazby výměry správního trestu stanovené pro řízení příkazem na místě. Hrozcím důsledkem je snížení ochoty řidičů přijmout odpovědnost za jednání vykazující znaky skutkové podstaty přestupku, kdy výhodnější bude pro pachatele přestupku uhradit určenou částku a vyhnout se nejméně dvojnásobnému postihu (určená částka není správním trestem, avšak má sankční charakter) a záznamu bodů do karty řidiče za přestupek zahrnutý do bodového hodnocení řidiče (body nejsou správním trestem, mají však sankční charakter).

Řešením výše uvedené problematiky se stanovením výše určené částky je navýšení určené částky na úroveň horní hranice výměry správního trestu pro řízení příkazem na místě, aby došlo k omezení četnosti řešení přestupků odklonem v podobě uhrazení určené částky a naopak se posílila motivace skutečných pachatelů přestupku k přijetí odpovědnosti za protiprávní činy. Problematická je současně i míra asperace v řízeních s řidiči a s provozovateli vozidel, kdy míra disproporce sice směřuje k větší motivaci projednávat přestupky s řidičem přestupku, avšak současně aktuální nastavení výše určených částek tuto motivaci výrazně snižuje. Problematická je i odpovědnost za přestupek spojený se svěřením řízení osobě bez řidičského oprávnění, kdy disproporci mezi správním trestem provozovatele, který je ekonomickým subjektem a který je nepodnikající fyzickou osobou by bylo vhodné odstranit nebo alespoň snížit kreováním nové skutkové podstaty přestupku provozovatele vozidla, který je nepodnikající fyzickou osobou.

Platná právní úprava ponechává možnost správním orgánům kdykoliv v zahájeném řízení vyřešit přestupek uložením pokuty příkazem na místě s vyhnutím se povinnosti nahradit náklady správního řízení obviněným z přestupku, přičemž je nutno konstatovat, že aplikace popsané možnosti s ohledem na snahu „zrychlit a zjednodušit si práci“ ze strany referenta vede k chování u části přestupců, kteří odmítají projednání přestupku s policistou nebo strážníkem v řízení příkazem na místě, neboť mají zkušenost s uložením nižšího trestu v řízení příkazem na místě u správního orgánu než u příslušníka veřejného sboru. Řešením uvedené problematiky by bylo zavedení zákazu projednat jednání vykazující znaky skutkové

podstaty přestupku správním orgánem v rámci řízení příkazem na místě, odmítl-li již jednou obviněný z přestupku projednání takovýmto způsobem, případně zavedení povinnosti uhradit náklady již zahájeného správního řízení, kdy tato povinnost byla v minulosti ukládána, avšak správní orgány ji obcházely tak, že „nabízely“ projednání přestupku příkazem na místě před zahájením řízení o přestupku, na základě čehož je první varianta řešení jeví jako efektivnější.

První čtyři výše uvedené kazuistiky nastínily reálné události řešené veřejnými sbory, ve kterých vystupovala hlídka obecní policie a hlídka Policie České republiky. Hlídka obecní policie na místě zjistila skutkový základ, na kterém byl skutek kvalifikován jako jednání vykazující znaky přestupku, kdy pro takovýto závěr obecní policie získala údaje z veřejných a neveřejných evidencí a z ústně podaných vysvětlení osob, na základě čehož přivolala na místo hlídku Policie České republiky podle § 118a odst. 4) zák. č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změně některých zákonů, a této skutek spolu se všemi poznatky předala. Obecní policie následně zpracovává úřední záznamy, ke kterým přikládá jednotlivé důkazy a důvody, o které se její podezření ze spáchání jednání vykazující znaky skutkové podstaty přestupku opírá. Prakticky veškeré poznatky obecní policie jsou v těchto případech doplněny o zápis o podaném vysvětlení podezřelého a spolu s úředním záznamem policejního orgánu předány správním orgánům k dalšímu řešení. Popsaný postup policejního orgánu fakticky dubluje činnost obecní policie a tyto složky dvakrát vykonávají stejnou práci, přičemž základním rozdílem je sepsání zápisu o podaném vysvětlení, které však nelze v řízeních o přestupku využít jako důkaz a správní orgán musí výslech opakovat.

Řešením uvedené problematiky by bylo rozšířit pravomoci obecní policie o možnost vyslovit zákaz další jízdy se zadržením řidičského oprávnění, čímž by nedocházelo k dublování činnosti obou dotčených orgánů, byla by posílena jednotnost výkonu veřejné správy a takovýto postup by uvolnil síly a prostředky pro další činnost policejnímu orgánu odstraněním dvojího evidování totožných skutků dvě odchylnými orgány výkonu veřejné moci, přičemž v jiných oblastech obecní policie oznámení o podezření ze spáchání přestupku doplněné o důvody a důkazy oznamuje k projednání správním orgánům. Současně by bylo vhodné rozšířit pravomoc obecní policie o možnost odložit skutek se známým pachatelem pro některý z důvodů uvedený v zákoně, neboť formální oznamování přestupkového jednání trestněprávně neodpovědných osob zbytečně administrativně zatěžuje jak obecní policii, tak i správní orgán, kterému nezbývá, než skutek odložit.

Úvaha o rozšíření pravomoci obecní policie v oblasti zadržení řidičského oprávnění s ohledem na aktuální možnost zadržet tabulky registrační značky vozidla se jeví jako přiměřená. Postup, při kterém hlídka policie po příjezdu na místo řidiče vyslovila zákaz další jízdy a skutek ponechala obecní policii k dalšímu postupu, byl opakovaně označen v metodice Odboru bezpečnostní politiky Ministerstva vnitra České republiky za nesprávný, kdy není přípustné, aby jednotlivé orgány výkonu veřejné moci na sebe vzájemně přenášely (delegovaly) pravomoci, což konečně odporuje zásadě enumerativnosti veřejnoprávních pretenzí. Zmocnění obecní policie zadržet řidičský průkaz podezřelého s jeho následným předáním obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností by zhojilo výše uvedený případ s delegací pravomocí jednotlivými orgány výkonu veřejné moci na sebe navzájem a dále by zefektivnilo využití sil a prostředků jednotlivých zainteresovaných veřejných sborů, jmenovitě zejména Policie České republiky.

Obecní policie ke své činnosti využívá přístupy do agentových informačních systémů jiných orgánů veřejné správy s různě omezeným náhledem a případně do některých evidencí nemá přístup, kdy příkladem absentujícího přístupu je evidence České kanceláře pojistitelů, přičemž obecní policie v obcích často zkoumá odstavení vraků nebo vozidel, jejichž technická způsobilost pro provoz na pozemních komunikacích nebyla ve stanovené lhůtě ověřena, kdy si jedná o údaj potřebný k řádnému posouzení rozsahu protiprávního jednání. Problémem absence přístupu do neveřejné evidence je pak řešení lustracemi ve veřejné databázi, ze které ale neplyne informace, jak dlouho pro vozidlo není sjednání pojištění odpovědnosti za škody vzniklé provozem vozidla na pozemních komunikacích a omezený přístup by bylo vhodné upravit i v Centrálním registru řidičů, kdy stávající náhled strážníkům neumožňuje zjistit, zda-li rozhodnutí správního orgánu nebo soudu o uložení trestu spočívajícího v zákazu řízení motorových vozidel bylo doručeno a zda-li se jedná o přestupek, nebo trestný čin.

Řešením čtvrté kazuistiky je zavedení nové skutkové podstaty navazující na existující skutkové podstaty přestupků proti pořádku ve státní správě vyskytující se na více úsecích státní správy rozšířením úpravy o podaném nepravdivém vysvětlení svědka, případně zavedení nové skutkové podstaty přestupku proti bezpečnosti a plynulosti silničního provozu.

Kreování skutkové podstaty založené na znehodnocení důkazu obviněným, resp. podezřelým, je nutné podrobit důkladnější právní analýze, přičemž by mohla nastat kolize s právem na obhajobu v podobě *nemo tenetur se ipsum accusare*.

Obecně je stanovena povinnost osoby strpět prováděný úkon bez nucení osoby cokoliv činit, což však prolomila slovenská jurisprudenc, která zavedla skutkovou podstatu trestného činu stojícího na odmítnutí podrobení se testu na ovlivnění alkoholem nebo jinou omamnou a psychotropní látkou.⁶² Skutkové podstaty přestupku v českém právním řádu spáchaného odmítnutím testu na ovlivnění alkoholem nebo jinou omamnou a psychotropní látkou podle názoru autorky této práce zasahuje podobně do autonomie vůle podezřelého a základ je obdobný, na základě čehož by nemuselo dojít k prolomení zásady nemo tenetur se ipsum accusare.

Provedenou analýzou bylo zjištěno, že mocenská oprávnění svědčící Policii České republiky v oblasti správního práva trestního jsou dostatečná a jako účelné a vhodné se jeví navýšení mocenských oprávnění strážníků obecní policie za účelem posílení jednotnosti výkonu veřejné správy, zvýšení efektivity stávajících procesů a zabránění dublování činnosti a tím uvolnění části sil a prostředků Policie České republiky.

⁶² Rovnako ako v odseku 1 sa potrestá, kto sa pri výkone zamestnania alebo inej činnosti uvedenej v odseku 1 odmietne podrobiť vyšetreniu na zistenie návykovej látky, ktoré sa vykonáva dychovou skúškou alebo orientačným testovacím prístrojom, alebo sa odmietne podrobiť lekárskeho vyšetreniu odberom a vyšetrením krvi alebo iného biologického materiálu, či nie je ovplyvnený návykovou látkou, hoci by to pri vyšetrení nebolo spojené s nebezpečenstvom pre jeho zdravie. (§ 289 odst. 2 zák. č. 300/2005 Z. z., Trestný zákon)

Seznam použité literatury

Právní předpisy

1. Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky
2. Usnesení č. 2/1993 Sb., předsednictva České národní rady o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky
3. Zákon č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě
4. Zákon č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu
5. Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích
6. Zákon č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích
7. Zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze
8. Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním
9. Zákon č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů
10. Zákon č. 21/1992 Sb., o bankách
11. Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů
12. Zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich
13. Zákon č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích
14. Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce
15. Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky
16. Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád
17. Zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů
18. Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí
19. Zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změně některých zákonů
20. Zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů
21. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník
22. Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád
23. Zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii

24. Zákon č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích
25. Zákon č. 84/1990 Sb., o právu shromažďovacím
26. Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník
27. Zákon č. 300/2005 Z. z., Trestný zákon
28. Sdělení č. 209/1992 Sb., o sjednání Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a Protokolů na tuto Úmluvu navazujících
29. Rámcové rozhodnutí Rady 2005/214/SVV ze dne 24. února 2005 o uplatňování zásady vzájemného uznávání peněžitých trestů a pokut
30. Rámcové rozhodnutí Rady 2009/299/SVV ze dne 26. února 2009, kterým se mění rámcová rozhodnutí 2002/584/SVV, 2005/214/SVV, 2006/783/SVV, 2008/909/SVV a 2008/947/SVV a kterým se posilují procesní práva osob a podporuje uplatňování zásady vzájemného uznávání rozhodnutí na rozhodnutí vydaná v soudním jednání, kterého se dotýčná osoba nezúčastnila osobně
31. Vyhláška č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení

Literatura

1. ČERNÝ, Petr, LEHKÁ, Markéta. *Zákon o právu shromažďovacím. 2. vydání.* Praha: C. H. Beck, 2016.
2. FIALA, Zdeněk a kol. *Správní právo trestní. 2. aktualizované vydání.* Praha: Leges, 2021.
3. HENDRYCH, Dušan a kol. *Právní slovník. 3. vydání.* Praha: C. H. Beck, 2009.
4. HENDRYCH, Dušan a kol. *Správní právo. Obecná část. 9. vydání.* Praha: C. H. Beck, 2016.
5. JEMELKA, Luboš, PONDĚLÍČKOVÁ, Klára, BOHADLO, David. *Správní řád. 7. vydání.* Praha: C. H. Beck, 2023.
6. JEMELKA, Luboš, VETEŠNÍK, Pavel. *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Zákon o některých přestupcích. 2. vydání.* Praha: C. H. Beck, 2020.

7. KMEC, Jiří, KOSAŘ, David, KRATOCHVÍL, Jan, BOBEK, Michal. *Evropská úmluva o lidských právech. 1. vydání.* Praha: C. H. Beck, 2012.
8. KMEC, Jiří, KOSAŘ, David, KRATOCHVÍL, Jan, BOBEK, Michal. *Evropská úmluva o lidských právech. 1. vydání.* Praha: C. H. Beck, 2012.
9. KOVALČÍKOVÁ, Daniela, ŠTANDERA, Jan. *Zákon o provozu na pozemních komunikacích. 2. vydání.* Praha: C. H. Beck, 2011.
10. LAVICKÝ, Petr a kol. *Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1–654). 2. vydání.* Praha: C. H. Beck, 2022.
11. POTÁŠ, Peter. *Komparatívne perspektívy verejnoprávnych deliktov.* Žilina/Bratislava: Eurokódex/Paneurópska vysoká škola, 2011.
12. POTĚŠIL, Lukáš, FUREK, Adam, HEJČ, David, CHMELÍK, Václav, RIGEL, Filip, ŠKOP, Jiří. *Zákon o obcích. 1. vydání.* Praha: C. H. Beck, 2019.
13. PRÁŠKOVÁ, Hana. *Základy odpovědnosti za správní delikty. 1. vydání.* Praha: C. H. Beck, 2013.
14. PRÁŠKOVÁ, Helena. *Nové přestupkové právo.* Praha: Leges, 2017.
15. ROGALEWICZOVÁ, Romana, CILEČKOVÁ, Kateřina, KAPITÁN, Zdeněk, DOLEŽAL, Martin a kol. *Zákon o sociálně-právní ochraně dětí. 1. vydání.* Praha: C. H. Beck, 2018.
16. ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní řád. 7. vydání.* Praha: C. H. Beck, 2013.
17. ŠÁMAL, Pavel, PÚRY, František, RIZMAN, Stanislav. *Trestní zákon. 6. vydání.* Praha: C. H. Beck, 2004.
18. VANGELI, Benedikt. *Zákon o Policii České republiky. 2. vydání.* Praha: C. H. Beck, 2014.
19. VANGELI, Benedikt. *Zákon o Policii České republiky. Komentář. 1. vydání.* Praha: C. H. Beck, 2009.
20. VETEŠNÍK, Pavel, JEMELKA, Luboš. *Zákon o obecní policii. 2. vydání.* Praha: C. H. Beck, 2019.
21. *Policie České republiky: Police of the Czech Republic. 2. vydání.* Praha: Policejní prezidium České republiky, 2017.

Články

1. KLAPAL, Vít. *Vybrané problematiky nové právní úpravy přestupkového práva.* Trestněprávní revue, 2018, č. 7-8, s. 157-166.

2. LUKÁŠOVÁ, Marcela. *Trestání jako výsada trestního práva?*. Trestněprávní revue, 2019, č. 5.
3. MATES, Pavel, ONDRÁČKOVÁ, Věra. *Kodex správního práva trestního*. Trestněprávní revue, 2016, č. 11-12, s. 253-258.
4. MATES, Pavel. *Funkce veřejných sborů*. Právní rozhledy, 2010, č. 13, s. 467-471.

Judikatura

1. Usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu č.j. 8 As 37/2011-154 ze dne 22. 4. 2014.
2. Nález Ústavního soudu ze dne 23. 8. 1994, sp. zn. Pl. ÚS 47/93.
3. Stanovisko Nejvyššího soudu ze dne 22. 1. 1997, sp. zn. PlsN 2/96.
4. Usnesení Ústavního soudu ze dne 26. 6. 2001, sp. zn. II. ÚS 345/01.
5. Nález Ústavního soudu ze dne 11. 7. 2002, sp. zn. IV. ÚS 488/01.
6. Usnesení Ústavního soudu ze dne 5. 8. 2002, sp. zn. IV. ÚS 732/2000.
7. Usnesení Ústavního soudu ze dne 8. 10. 2002, sp. zn. II. ÚS 586/02.
8. Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 16. 11. 2004, č. j. 10 Ca 250/2003-48.
9. Usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 3. 2005, č. j. 6 A 25/2002-42.
10. Nález Ústavního soudu ze dne 18. 11. 2008, sp. zn. I. ÚS 1835/07.
11. Usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 4. 2010, č. j. 1 As 9/2008-133.
12. Rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 25. 6. 2013, č.j. 17 A 2/2012-43.
13. Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 2. 2016, č. j. 1 As 237/2015-31.
14. Nález Ústavního soudu ze dne 27. 6. 2017, sp. zn. Pl. ÚS 21/16
15. Usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 4. 2018, č. j. 2 As 154/2017-44
16. Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 12. 2018, č. j. 3 As 219/2017-50.
17. Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 7. 2019, č. j. 1 As 318/2018-41

18. Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 10. 2019, č. j. 2 As 429/2018-25
19. Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2020, č. j. 1 As 481/2019-36.
20. Rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 17. 9. 2021, č. j. 52 A 6/2021-42.
21. Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 9. 2. 2022, sp. zn. 8 To 5/2022.